

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Samverkan mellan hem och förskola/skola

Ur föräldrarnas och pedagogernas perspektiv

Lubna Ahmed

Maria Walfridsson

IPKL: LAU390

Handledare: Davoud Masoumi

Examinator: Getahum Abraham

Rapportnummer: VT-12-2920-015

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Abstract

Examensarbete inom Lärarprogrammet LP01

Titel: Samverkan mellan hem och förskola/skola– ur föräldrarnas och pedagogernas perspektiv

Författare: Lubna Ahmed & Maria Walfridsson

Termin och år: VT-2012

Kursansvarig institution: Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap

Handledare: Davoud Masoumi

Examinator: Getahum Abraham

Rapportnummer: VT-12 -2920-015

Nyckelord: Hem och förskola/ skolan, föräldrasamverkan, pedagog-föräldrar – barn, samarbete.

Sammanfattning

Vårt syfte med detta examensarbete är att få svar på hur barnens föräldrar och hur pedagogerna ser på samverkan mellan hemmet och förskolan och hemmet och skolan. Vi har genom åren på Göteborgs Universitet fått möjligheten till att genomföra VFU (verksamhetsförlagda utbildning) då vi uppmärksammat att flertalet av verksamheterna haft brister i samverkan med hemmet. Få närvarande föräldrar på föräldramötena, bristfällig daglig kontakt, mindre delaktighet vid utvecklingssamtalen osv. Vi valde därför att utföra en empirisk undersökning med hjälp utav enkäter och intervjuer som pedagogerna och föräldrarna delgav oss. Det finns en viss tidigare forskning kring ämnet men med hjälp utav kurslitteraturen har vi fått fram ett bredare perspektiv på huvudfrågorna som är följande:

- Hur ser samarbetet ut mellan hem och förskola – utifrån föräldrarnas och pedagogernas perspektiv?
- Hur ser samarbetet ut mellan hem och skola – utifrån föräldrarnas och pedagogernas perspektiv?
- Vilka faktorer är det som påverkar hemmet och förskolans relationer till varandra?
- Vilka faktorer är det som påverkar hemmet och skolans relationer till varandra?

Undersökningen kommer att jämföra verksamheternas resultat med varandra för att få fram ett bredare perspektiv. Detta arbete kommer att fokusera utifrån både föräldrarna och pedagogernas perspektiv. Vi har även undersökt vilka faktorer som påverkar relationen mellan dessa två parter. Vi har valt att utforska och utföra vår undersökning på två utvalda förskolor och två utvalda skolor som vi tidigare haft en relation till. Arbetet är uppbyggt utifrån enkätundersökningar som kompletterades med intervjuer från pedagogerna. Resultatet vi fått fram med hjälp utav våra metoder är att det finns en del likheter men även skillnader bland dessa parter. Vi anser att det är viktigt för vår profession att få ett fungerat samarbete över alla de inblandade parter. Då vårt uppdrag som pedagoger är att samarbeta med hemmet med barnet i fokus.

Förord

Vår idé till att skriva om detta ämne fick vi när vi tittade tillbaka på våra erfarenheter vi fått med oss under vår utbildning. Frågorna vi ställde oss blev: Vad tycker vi är viktigt? Vad har vi sett som bristfälligt? Nyfikna undrade vi då, vad tycker de inblandade ute i våra verksamheter? Eftersom samarbete mellan hemmet och förskolan och hemmet och skolan är viktigt tog vi chansen till att göra denna undersökning.

Vi vill med dessa förord tacka alla pedagoger, föräldrar och klassföreståndare för att vi fått möjlighet till att göra detta examensarbete möjligt. Vi är tacksamma att ni tagit er tid för oss, våra enkäter och intervjuer. Ni har gjort det möjligt att ge oss ett bredare perspektiv på varför det ibland finns problem med samverkan mellan hemmet och förskolan och hemmet och skolan.

Vi vill även tacka nära och kära som stöttat oss i vårt arbete genom att läsa igenom och hjälpa oss vidare genom att utveckla nya och fler tankar och idéer.

Innehållsförteckning

Inledning.....	7
Syfte och frågeställning.....	8
Begreppsdefinition.....	8
Litteraturgenomgång.....	9
Den utvecklingsekologiska teorin.....	9
Historik på hur man sett på barn genom tiderna.....	10
Samverkan mellan hem och förskola/skola.....	11
Förskolan och skolans olika samarbetsformer.....	13
Daglig kontakt:.....	13
Föräldramöte:.....	13
Telefonkontakt:.....	13
Utvecklingssamtal/föräldrasamtal.....	13
Skriftlig information.....	14
Syftet med föräldrasamarbetet.....	14
Historisk tillbakablick på vad våra läroplaner sagt Lgr 62, Lgr 69 och Lgr 80.....	14
Vad säger de nuvarande styrdokument, Lgr 11 och Lpfö 98 rev. (2010)?.....	16
Likheter och skillnader mellan våra nuvarande styrdokument Lgr 11 och Lpfö 98 rev.(2010).....	17
Metod.....	20
Val av metod.....	20
Genomförandet av studien.....	20
Pedagogerna.....	20
Föräldrarna.....	21
För- och nackdelar med dessa metoder.....	22
Urval.....	22
Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet.....	23
Etiska aspekter.....	24

Informationskravet.....	24
Samtyckeskravet.....	24
Konfidentialitetskravet.....	24
Nyttjandekravet.....	24
Resultat.....	25
Resultat av enkätundersökningen.....	25
Förskolans föräldrar	25
Förskolans pedagoger	28
Skolans föräldrar	31
Skolans klassförståndaren	34
Resultat av intervjuerna	36
Daglig kontakt.....	36
Barn med sjukdom	36
Barn med svårt hemförhållande	37
Föräldramöten.....	38
Förskola 1	38
Förskola 2	38
Skola 1	38
Skola 2	39
Utvecklingssamtal.....	39
Förskolor.....	39
Skola 1	39
Skola 2	40
Nätkontakt.....	40
Förskola 1	40
Skola 1	40
Telefonkontakt	41

Förskolor.....	41
Skolor.....	41
Skriftlig information	41
Veckobrev/månadsbrev	41
Kontaktbok	41
Förskolor.....	41
Diskussion och slutsatser.....	42
Metoddiskussion	42
Resultatdiskussion.....	42
Pedagogiska implikationer	46
Referenslista.....	48
Bilagor A-G	

Inledning

Under vår lärarutbildning har vi haft flertal diskussioner om hur man kan och ska samverka med föräldrarna och vilka problem som kan uppstå i förskola och skola på grund av brist på samarbete mellan pedagogerna och föräldrarna. Under vår verksamhetsförlagda utbildning har vi många gånger stött på problem med föräldrarnas samverkan. Under dessa år har vi fått vara med på föräldramöten där endast fåtal av barns föräldrar har varit närvarande. Vi diskuterade med våra lokala lärarutbildare och undrade varför det är på detta viset? Diskussionerna som vi hade med våra lokala lärarutbildare blev väldigt intressanta som därefter ledde till att vi blev intresserade av hur egentligen pedagogerna och föräldrarna samarbetar med varandra, och vilka faktorer det är som påverkar engagemangen som föräldrarna har till förskolan och skolan.

I styrdokumentet står det hur hemmet och skolan ska samarbeta med varandra och att de bär gemensamma ansvaret för elevernas skolgång till att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barn och ungdomars utveckling och lärande (Skolverket, 2011:50).

Under arbetsgången blev vi även intresserade av hur samverkan mellan förskolan och hemmet har ändrats genom tiderna. Därför kommer vi att undersöka ur ett historiskt perspektiv och illustrera vilka faktorer som har fört till förändringen som har skett under dessa år. Vi har haft vår verksamhetsförlagda utbildning i olika årsgrupper, därför bestämde vi oss för att undersöka förskolan, förskoleklass och årskurs 1-3. Under enkätundersökning såg vi stora skillnader på samarbetsformerna mellan förskolan och skola som ledde till att vi gjorde jämförelse mellan dessa två parter.

Vi anser att ett fungerat samarbete mellan förskolan/skolan och hemmet är helt grundläggande för barnets lärande och välbefinnande. Det är viktigt att det finns ett samspel mellan pedagoger och barnets föräldrar och att även parterna är införstådda med varandras olika uppgifter och ansvar runt det enskilda barnet/ elevens utveckling och lärande. I styrdokumentet för förskolan framstår det tydligt att *”Förskolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och växande. Förskolans uppgift innebär att i samarbete med föräldrarna verka för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar”*(Skolverket, 2010:5).

Vi kommer i detta arbete att presentera ämnet samverkan mellan pedagoger och föräldrar utifrån både föräldrars och pedagogers synvinkel. Vi har valt att utföra vår undersökning på två kommunala förskolor och två kommunala skolor (F-3). Vi kommer med hjälp av enkätundersökning och intervjuer att sammanställa ett resultat kring vår frågeställning. Vi har valt att presentera enkätundersökningen i form av diagram så att man enkelt kan se en översiktlig bild över svarspersonernas svar.

Innan undersökningen utfördes ställde vi oss själva många frågor om hur vi egentligen tror det är ute i verksamheterna och vad vi anser resultaten kommer att bli. Eftersom vi har en relativ stor erfarenhet från verksamheterna tror vi att de flesta skolor och förskolor använder sig av

likadana samarbetsformer. Men hur de använder sig av dem är olika, och det är alltid intressant och veta hur pedagogerna ser på samarbetet utifrån dessa samarbetsformer. För att få ett bredare perspektiv på undersökningen valde vi att utföra vår undersökning i föräldragruppen. Eftersom vi anser att man glömmer bort vad egentligen föräldrarna tycker och tänker om hur de kan påverka i sitt barns verksamhet. Det finns väldigt många personer som tror och anser att all ansvar för barnets utveckling och lärande ligger i pedagogens händer. Men vi anser att både pedagogerna och föräldrarna måste samarbeta tillsammans för barnet ska utveckla sitt lärande samt sin sociala kompetens.

Syfte och frågeställning

Vårt syfte med detta examensarbete är att få svar på hur barnens föräldrar och pedagogerna ser på samverkan mellan hemmet och förskolan och hemmet och skolan. Vi kommer även att jämföra verksamheternas resultat med varandra för att få fram ett bredare perspektiv. Därför kommer detta arbete att fokusera på båda parter perspektiv. Vi vill även undersöka vilka faktorer som påverkar relationen mellan dessa parter. Vi har valt att utforska och utföra vår undersökning på två utvalda förskolor/skolor som vi tidigare haft en kommunikation med.

- Hur ser samarbetet ut mellan hem och förskola – utifrån föräldrarnas och pedagogernas perspektiv?
- Hur ser samarbetet ut mellan hem och skola – utifrån föräldrarnas och pedagogernas perspektiv?
- Vilka faktorer är det som påverkar hemmet och förskolans relationer till varandra?
- Vilka faktorer är det som påverkar hemmet och skolas relationer till varandra?

Begreppsdefinition

Begreppen som detta arbete kommer att behandla är följande:

Begreppet *hem och föräldrar* har i detta arbete samma betydelse och värdering. Det innebär att ” *Det är viktigt att slå fast att föräldrar inte är någon enhetlig grupp. Föräldrar har olika värderingar... föräldrar lever också i olika kulturer och har där igenom olika kulturella mönster för sitt tänkande och handlande*”(Flisning, Fredriksson & Lund, 1996:15).

Pedagogerna, förskollärare, lärare och klassföreståndare representeras i arbetet som de ansvariga i den pedagogiska verksamheten. ”*Lärare är inte heller någon helt enhetlig grupp även om de har mer gemensam än gruppen föräldrar.*” (ibid.s.16).

Samarbete och samverkan är av samma betydelse i detta arbete. ”*I en relation medföljer ett ansvar för relationens kvalitet. Relationen mellan lärare och föräldrar är även en relation mellan vuxna parter. Läraren har därför inte hela ansvaret för relationens kvalitet*” (Jensen, & Jensen, 2008:74).

Begreppet *faktorer* definieras i detta arbete och har en grundläggande betydelse om hur vissa områden påverkar resultatet.

Litteraturgenomgång

Litteraturen som vi använt oss utav i undersökningen kommer att presenteras i litteraturgenomgången här kommer vi även belysa förskolan och hemmet och skolan och hemmet ur ett historiskt perspektiv. Eftersom vi anser att det är viktigt för oss som undersöker att veta hur samarbetet mellan förskolan och hemmet och skolan och hemmet såg ut, ser ut och hur det kan eventuellt ha förändrats. Vi ser även att litteraturen ger oss en bra grund och konkreta förslag på hur ett föräldrasamarbete kan fungera som en resurs i vårt dagliga arbete med våra barn i förskolan och skolan. Vi kommer med hjälp av tidigare läroplaner och den nuvarande läroplanen skildra olikheter och eventuella likheter. Därefter kommer vi att berätta om olika samarbetsformer som förskolan och skolan använder sig av när de samverkar med hemmet.

Den utvecklingsekologiska teorin

Vi har valt att arbeta med den utvecklingsekologiska teorin eftersom den är relevant för vårt ämne. Modellen beskriver två olika livsvärldar och de olika miljöer som barnet befinner sig i. Den gemensamma nämnaren för föräldern och pedagogen är att barnet är i fokus. För att stimulera barnens utveckling är det viktigt för oss som pedagog att ha en kännedom om de olika miljöer som finns i barnets närmiljö som t.ex. förskolan, skolan, hemmet fritidsaktiviteter, fritids, mor - och farföräldrar m.fl. I den här teorin framstår det att barnet lever i många olika världar än enbart i den pedagogiska verksamheten. Det finns olika exempel som visar på hur vi med hjälp av denna teori kan förstå hur ett barn agerar i olika kontexter/sammanhang som t.ex. vid en lektion där barnet har svårt att fokusera/koncentrera sig under en samling eller en lektion. Vi som pedagoger måste ha med oss i åtanke att detta kanske inte alls har något med skolans verksamhet att göra.

Urie Bronfenbrenner är grundaren till den här utvecklingsekologiska teorin. Under sin tid som forskare har han utvecklat en modell som beskriver hur omvärlden påverkar barnet och dess utveckling. Lisbeth Flising anser att det är mycket viktigt att de vuxna i barnens omgivning samverkar och har kontakt och gärna utvecklar förtroende för varandra och tillit till varandra. Hon rekommenderar även utvecklingsekologiska modellen för att arbeta och förstå förhållanden mellan de olika områdena i barnens närmiljö (Flising m.fl. 1996:50).

Gunnarsson, L. (1992) nämner i sin artikel att utvecklingsekologiska modellen är uppdelad i fyra nivåer. De fyra nivåerna är Makronivå, Exonivå, Mesonivå och Mikronivå. De fyra begreppen innebär:

1. Makronivå innebär att det politiska, kulturella och de ekonomiska aspekter påverkar barnet, som t.ex. Hur de lever, hur de ekonomiska förutsättningarna är osv.
2. Exonivå är de platser som påverkar barnet indirekt som t.ex. trafiken runt omkring barnet i samband med att gå själv till skolan. Då föräldrarna känner sig trygga genom att låta barnen gå själva.

3. Mesonivån är kopplingen mellan barnets viktigaste personer t.ex. kopplingen mellan barnets lärare och barnets föräldrar.
4. Maikronivån är de platser som barnen skapar i sin vardagsverklighet och där barnen känner till dessa platser som t.ex. hemmet, förskolan, skolan osv.

Historik på hur man sett på barn genom tiderna

I början fanns det skolor för dem som ville bli präst eller kyrklig tjänsteman. Skolorna kallades för klosterskolor och katedralskolor, som sköttes via en systematisk skolundervisning (Frederiksen & Hansson, 2006:4). Innan den obligatoriska folkskolan infördes hade kyrkan och hemmet det största ansvaret för barnens uppfostran, folkbildning och utbildning, (Johansson & Wahlberg-Orving, 1993:18). Barn skulle lära sig Luthers Lilla Katekes utantill, vilket sedan granskades av kyrkan. Martin Luthers katekes kan man läsa i Tor Sverne (1992:15), ”Skolan och föräldrarna – ett gemensamt ansvar för barn”. I den boken står det beskrivet att ansvaret ligger hos varje familjefar att minst en gång i veckan förhöra barnen och även sitt tjänstefolk om deras kunskaper om katekesen. För att kyrkan i sin tur skulle få en viss kontroll över att denna uppgift gjordes, ute ibland folket kom en präst emellanåt till hemmet och hade husförhör. Detta i sin tur innebar att prästen kunde betygsätta och pröva sitt folk med hjälp av läskunnighet och kristendoms kunskap (Frederiksen & Hansson, 2006:5).

En skola för alla medborgare tog form under 1500-talet. Luther ansåg att alla borde ha både rätt och skyldighet till att gå i skolan, främst för att kunna ta del av reformationens idéer. I Sverige infördes den allmänna folkskolan år 1842.

Under 1800-talets slut präglades en industrialisering och urbanisering vilket förändrade samhället. Andra och nya krav ställdes på skolundervisningen med bland annat bättre utbildad arbetskraft. Nya tankar om att skolan skulle utvecklas och skiljas från kyrkan till en för alla gemensam medborgarskola gjordes aktuell (Johansson & Wahlberg-Orving, 1993:23). Jensen, m.fl. (2008) beskriver i sin bok att under 1900-talet har barnen successivt uppfattats och respekteras som människor och inom många områden har fått samma rättigheter som vuxna. Barnen beskrivs som mer kompetenta, reflekterande, argumenterande och självständiga än tidigare.

I många familjer har synen på uppfostran förändrats ifrån en auktoritär process där pappa i familjen såg som familjens överhuvud till en demokratisk process där även barnen fick höras. Forskare kan beskriva detta fenomen som förhandlingsfamiljer (Sommer, 1997:120). Det finns tre tendenser som har betydelse för mötet mellan pedagog och föräldrar idag: (Jensen, m.fl.2008).

- Demokratisering i uppfostran (ibid.:29)
- Den offentliga sektorns marknadsanpassning (ibid.:34)
- Det mångkulturella samhället (ibid.:35–39)

År 1919 kom en undervisningsplan till som kanske var den mest viktigaste händelsen i fråga inom skolans inre arbete. Vid denna tid var nästan alla barn närvarande i skolan. Trots att

skolplikten var accepterad av de flesta föräldrar uppkom det starka protester varje gång skolplikten förlängdes eller innehållet i undervisningen förändrades. Samverkan mellan hemmet och skolan var nästan ingenting och de allra flesta föräldrar hade ingen som helst kontakt med skolan. Den lilla samverkan som fanns mellan hemmet och skola handlade främst om att skolan informerade föräldrarna.

Det var inte förrän på 1940-talet som samverkan mellan hemmet och skolan om det gemensamma ansvaret för barnen kom. År 1942 presenterades den första dokumenterade undersökningen om samverkan mellan skola och hem av skolutredningen. Skolutredningen bedömde att man i fortsättningen inte borde skilja på utbildning och uppfostran. Och att en samverkan mellan skola och hem måste upprättas. Skolutredarna menade på att skolan vet för lite om barnens hemförhållanden och föräldrarna vet för lite om vad som händer kring barnens skolgång (Kärby & Flising, 1983: 16). Skolutredningen diskuterar olika kontaktformer mellan hemmet och skola. Klassmöten är dagens föräldramöten där förslag införs. Eftersom detta är ett sätt för föräldrarna att bli inbjudna till skolan och då få tillfällen till att se sina barn i arbete.

Samverkan mellan hem och förskola/skola

I det här avsnittet kommer vi att redogöra för hur samarbetet mellan pedagoger i förskolan och barnens föräldrar fungerar, med hjälp av egna erfarenheter och relevant litteratur.

Att se hemmet som ett komplement till förskolan har förändrats med tiden. Förskolan riktar sig till alla som har barn i förskoleåldern alltså upptill 6 år. Det finns olika föräldragrupper man möter som pedagog. Föräldrarna är väldigt olika och de alla har olika bakgrunder när det gäller familjeliv, kulturell och social miljö. Föräldrarnas egen uppväxt spelar en stor roll i hur de bemöter pedagogerna. ”Föräldrasamverkan innebär att kommunicera med vuxna.” (Ferm, C. 1993: 134). Så framför (ibid.) samverkans betydelse. Han redogör även i sin bok att samverkan anspelar på att alla inblandade parter ska kunna kommunicera bättre och att de ska öka sitt självförtroende.

Ivarson Jansson (2001) skriver i sin avhandling att förskolan har en mening att hamna mellan hemmet och skolan eftersom förskolan är ett tillägg till hemmet. Hon anser att familjerna är konsumenter av barnomvårdnaden för att de är med och bestämmer, väljer och betalar för den tjänst de är i behov av. Föräldrar är beroende av att barnen tas hand om under de tider som de studerar eller arbetar. Men när barnet introduceras in i förskolans värld blir barnet direkt delaktig i dessa två världar, förskolan och hemmet. Barnet kommer att ingå i två skilda sociala system där ett samarbete mellan föräldrar och pedagoger ska skapas. Saker som händer både i hemmet och i förskolan påverkas i ett samarbete med både hemmet och förskolan. Det är i första hand föräldrarna som har ansvaret för att barnet blir försörjt, t.ex. att de får sjukvård, mat, har kläder och någonstans att bo (ibid.:179).

Enligt FN:s barnkonvention (2006:40) skall föräldrar få lämplig hjälp då det är i huvudsak deras ansvar för barnets uppfostran och samhället skall garantera barnets utveckling med hjälp utav institutioner, inrättningar och tjänster för vård av barn. T.ex. barnavårdscentraler, förskolor och skolor bidrar till att ge föräldrar ett generellt stöd genom den verksamhet de bedriver. Samhällets roll är att stödja och komplettera föräldrarna i deras föräldraskap.

I dagens samhälle står vi pedagoger inte längre i en auktoritet. Med vår lärarroll följer inte den auktoritet längre som vi tidigare haft. När auktoriteten inte längre följer med i rollen måste man utveckla och stärka sin egen auktoritet. Detta märks även på barnen. Barnen kommer till förskolan och skolan med en förväntan på att deras åsikt ska räknas och att man kan argumentera och förhandla om allting. I det professionella samarbetet mellan alla deltagare där kompetens och deltagande ses som en resurs men med detta blir det också en utmaning för om man t.ex. inte själv som pedagog fått möjligheten som barn att se sig som en kompetent samarbetspart. Forskningen visar på, för att vara en professionell pedagog måste man ha en bred kompetens inom tre områden för att kunna hantera tidens utmaningar: relationer, gränssättningar och reflektion (Jensen, m.fl. 2008).

Både föräldrarna och barnen har ett behov av att pedagogen är en tydlig samarbetspart. Öppenhet betraktas i de flesta förskolor och skolor som en av de kvaliteterna som ska prägla samarbetet med föräldrarna. Som pedagog i både förskola och skola ska man kunna samarbeta med alla föräldrar (ibid.).

Relationen mellan föräldrar och pedagoger bygger bland annat på att pedagoger anser att föräldrar är intresserade utav sina barns utveckling samt att föräldrar har något att tillföra till verksamheten. Pedagogen är den som har den största förutsättningen att påverka relationen till både barnet och föräldern, vilket kan leda till barnets fortsatta utveckling. Pedagogen i sin tur kan välja om han/hon vill se barnet som kompetent, se hans/hennes kunskaper eller se hans/hennes brister. Genom att som pedagog se barnet som kompetent ökar det barnets självförtroende till sig själv och sin egen förmåga (Flising m.fl., 1996:32).

Flising m.fl. visar i en undersökning som gjorts, att det både i förskola och i skola har utvecklats en "kultur" där föräldrars synpunkter sällan efterfrågas. Föräldrar är mycket intresserade av sitt barns välmående men att det många gånger är skola och förskola som inte har gett dem lämpliga förutsättningar för föräldrasamarbete (ibid.: 45).

Rahm. & Wall. (1990:12) skriver i sin bok att relationen mellan föräldrar och pedagoger kan vara svår och känslig. Pedagogerna tar hand om deras barn tillsammans med föräldern fast med olika förutsättningar och villkor. Eftersom de olika infallsvinklarna bidrar till att föräldern och pedagogen ser saker utifrån olika perspektiv, gör att de upplever t.ex. samma situation fast på olika sätt. Som förälder ser man från sitt perspektiv och som pedagog ser man från sitt perspektiv. Författarna talar om "föräldraglasögon" och "personalglasögon". En följd med att se med olika glasögon kan bli att skillnaderna blir för stora om parterna inte har någon relation med varandras verkligheter.

De vuxna måste se till att de olika världar, som barnets vistas i, knyts ihop. Barnet behöver ha sammanhang och få uppleva kontinuitet i sitt liv. nämner att: "Det är alltså framförallt för barnets skull som det är viktigt att föräldrar och personal respekterar varandra och har en tät kontakt." (Rahm. & Wall. (1990:94)

Genom att båda parter tillåter sig en öppenhet och inge varandra ett förtroende leder kontakten dem emellan till ett fungerat samspel. Föräldrar som upplever att de har en fungerande relation med pedagogerna på förskolan är också positiva till vad som händer i verksamheten. Därmed blir föräldrarna nöjda med verksamheten. Allt hänger ihop med att

vara nöjd med verksamheten och att man har en bra kontakt med de pedagogerna som finns i verksamheten. Ståhle (2000: 20) tar upp om man ska skapa en bra föräldrakontakt måste det finnas mötesplatser för föräldrar så kallade forum för föräldrainflytande. Skolorna kan bidra med lokaler och information men resten ligger hos föräldrarna själva.

Förskolan och skolans olika samarbetsformer

Utifrån litteraturen kommer vi i nästa del av undersökningen skildra hur och varför det är viktigt att anordnar olika former av möten för samverkan med föräldrar inom förskolan och skolan.

I förskolan och skolan finns rutiner och traditioner som är gjorda för att skapa en kontakt med barnet och dennes föräldrar. I denna del redogör vi för de vanligaste formerna som förekommer i förskolans och skolans verksamheter samt redogör vad litteraturen bygger på för grunder till de olika formerna av samverkan.

Daglig kontakt:

I relationen mellan föräldrar och pedagoger sker i första hand i den dagliga kontakten vid lämning och hämtning. Inom förskolan och skolans verksamheter sker detta möte dagligen, åtminstone med någon av barnets föräldrar. Denna kontakt brukar anses som lika viktig för både föräldrar och pedagoger. I den dagliga kontakten kan också det enskilda samtalet mellan föräldern och pedagogen ske om det finns tid och möjligheter till det. Den dagliga kontakten kan dock variera mellan föräldrarna pga. särskilda förhållanden som t.ex. vid inskolning av ett nytt barn, skilsmässa eller sjukdom etc. (Jensen m.fl.2008:59).

Föräldramöte:

Föräldramöte är ett möte där föräldrar blir kallade till förskolan och skolan för att bli upplysta och få information om den pedagogiska verksamheten. Informationen berör samtliga barn och dennes föräldrar inom verksamheterna. På detta möte är det enbart föräldrarna som är kallade och som ska delta. Föräldrarna har möjlighet att gå runt och titta hur förskolan och skolan ser ut, då det oftast sker under kvällstid. Det är bra om föräldrarna kan få ut ett protokoll innan själva mötet för att då har de har möjlighet att se vad det ska tas upp. Ett föräldramöte är tidsbesparande då förskolans och skolans pedagoger ger ut samma information till flera på samma gång (Flising m.fl.1996:118).

Telefonkontakt:

Detta är en vanlig form av samverkan som sker genom att oftast föräldrar ringer till pedagogerna för att få alternativt ge information om sitt barn. Mestadels handlar telefonsamtalen om ledighet eller att anmäla sjukfrånvaro. Andra anledningar till att dessa samtal sker mellan förskola och hemmet och skolan och hemmet kan vara att föräldrarna eller pedagogerna vill informera om tider till möten av olika slag samt andra händelser i skolan. Pedagogerna i sin tur kan ta telefonkontakt med föräldrarna vid andra ärenden och behov (ibid.:123).

Utvecklingssamtal/föräldrasamtal

Utvecklingssamtal sker ibland helt utan barnets närvaro eller att barnet är med en stund för att delge sin version. Dessa samtal sker tillsammans med föräldern/föräldrarna och med en eller

flera pedagoger. Det är det enskilda barnet som är i fokus under utvecklingssamtalet. Målet med att ha ett utvecklingssamtal/föräldrasamtal är att pedagogerna ska få möjlighet att beskriva och delge föräldern sina synpunkter och insikter i barnets utveckling och lärande. Föräldern ska få en förståelse och kännedom kring barnet. Föräldern i sin tur ska ges möjlighet till att fråga, diskutera och samtala kring sitt barns behov. Rahm m.fl.(1990:24). menar på att de enskilda samtalen är betydelsefulla då det finns utrymme att samtala kring utbyte av erfarenheter mellan föräldrar och pedagoger (ibdi.).

Skriftlig information

Nätkontakt är en av de skriftliga informationerna som används på verksamheterna. Föräldrarna har kopplat sin mejladress till förskolan eller skolan. Denna kontakt kan användas som enskild kontakt eller till massutskick. Veckobrev som innebär att en skriftlig information delges varje vecka. Månadsbrev som innebär att en skriftlig information delges en gång i månaden. Sen finns det den dagliga kontaktboken där pedagogen alternativt föräldern skriver information som någon av parterna ska erhålla. Samtliga skriftliga informationskontakter är till för samverkan mellan förskola och hemmet och skolan och hemmet skall underlättas och att informationen ska nå alla t.ex. händelser inom den pedagogiska verksamheten (Flisning m.fl.:115–116).

Genom att föräldrar regelbundet är informerade genom de olika samarbetsfaktorer t.ex. vad som ska hända i verksamheten och vad barnet ska göra. Har föräldrarna möjlighet att själva kontrollera exempelvis vad barnet har lärt sig och på vilket sätt. När föräldrar får chansen till att delta i planeringen av t.ex. ett skolarbete får de också chans till att följa sitt barns och klassens utveckling. Föräldrarna får också möjlighet till att framföra eventuella synpunkter och i sin tur få gehör för dem av pedagogerna (Ferm, 1993:139).

Syftet med föräldrasamarbetet

Skolverket (2010) framstår det att förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska barnens utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar främjas.

Pedagogerna deltar alltså i barnens fostran och ska i samarbete med barnets föräldrar om besörja för att barnen tillägnar sig demokratiska och kulturella värden.

Historisk tillbakablick på vad våra läroplaner sagt Lgr 62, Lgr 69 och Lgr 80

När vi tittar tillbaka rent historiskt på hur det såg ut i skolans värld förr och deras syn på föräldrasamarbetet blir det också viktigt att se på hur de tidigare läroplanerna tar upp vårt undersökande ämne.

Grundskolan har haft tre tidigare läroplaner under åren 1962, 1969 och 1980. I samtliga läroplaner (Lgr 62, Lgr 69 och Lgr 80) betonas att det är föräldrarna som bär på huvudansvaret för barnets fostran. Det skrivs till exempel i Lgr 62 att: ”Skolan kan inte själv

eda barnets utveckling utan det är hemmet som bär huvudansvaret för barnets fostran. Däremot så ska skolan hålla sig informerad om barnets hemmiljö och föräldrarna bör få tillfälle att ta del i skolans vardag” (Skolverket, 1962:14).

Lgr 62 ger ytliga förklaringar till varför man ska samarbeta med föräldrarna samtidigt som Lgr 69 berör detta mer. För att kunna bidra till varje elevs utveckling med hänsyn till dennes mentalitet behöver skolan få god insikt om elevens situation i dess helhet. Skolan bör därför vara medveten om elevens hemmiljö och därför bör föräldrar få tillfälle att ta del i skolans verksamhet. Kontakten mellan hemmet och skola gynnas av att båda parter lär känna varandras verksamhetsområden. Det skrivs i kommentarmaterialet till Lgr 80 att: *”En trygg kontakt mellan skolan och föräldrarna är själva basen för en bra samverkan”* (Skolverket, 1980:15).

I Lgr 62 står det skrivet att skolorganisation ställer eleven inför olika alternativ och att skolan har en stark skyldighet att informera hemmet om viktiga avgöranden saker under elevens studietid och inför övergången till fortsatt utbildning eller till uppgifter i arbetslivet.

I Lgr 69 uppmärksammas det mer om hur man skapar kontakt med föräldrar. Den första kontakten mellan skola och hemmet vilar på skolan. Samtal med föräldrar skall pedagogerna erbjuda en mottagningstid och om pedagogerna trots sina försök inte lyckas få kontakt med barnets föräldrar, bör denne därefter samråda med skolans rektor. Det är av stor vikt att hemmet så mycket som möjligt hålls underrättade om barnets beteende och arbete i skolan. (Skolverket, 1969:11).

I Lgr 80 nämns det att varje skola bör utveckla sina egna former för ett samarbete där barnet står i centrum. Personliga samtal och direktkontakten med föräldrar är värdefulla. Skolan har ansvar att ta kontakt med elevens föräldrar en gång per termin. Skolan har även en skyldighet att regelbundet under elevens studietid informera hemmet om dess arbetssätt, utformning, om läroplan och om vilka möjligheter till fortsatt utbildning eller valmöjligheter inom arbetslivet som finns.

I både Lgr 62 och Lgr 69 påpekas det att vikten av en god föräldrakontakt/ samverkan är för framtida studier eller för uppgifter i framtida arbetslivet. I Lgr 80 framstår det att man ser föräldrarna som en tillgång i skolans arbete genom att deras kunskap och erfarenheter inom olika verksamheter och yrken i samhället. I de två tidigare läroplanerna ses föräldrarna och hemmet som ett stöd för skolan och pedagogerna men i Lgr 80 har de ändrat perspektiv och är tvärtemot. Det är viktigt att man som lärare har inblick i hela barnets situation, vilket också innebär att de ser varje förälder menar Lgr 80.

I Lgr 80 har föräldrar fått ett krav på sig eftersom det nu är närvaroplikt/skolplikt i skolan. Föräldrarna behöver ha allmänna kunskaper om förutsättningar och skolans mål. I kommentar materialet som följer med Lgr 80 står det följande: *”För att skolan skall kunna ta hjälpa av föräldrarna måste dessa få chansen att lära känna skolan och få en bild av barnens arbetssituation, arbetsmiljö och arbetskamrater”* (Skolverket, 1980:11).

Sammanfattningsvis när man går igenom och läser historien kring hur våra läroplaner sett ut tidigare kring samverkan mellan skola och hemmet märker man tydligt att det skiljer sig åt betydligt. Den ytterst lilla samverkan som påträffade svar på tidigt 1900- tal och det handlade främst om att verksamheterna informerade eller påverkade föräldrarna.

Vad säger de nuvarande styrdokument, Lgr 11 och Lpfö 98 rev. (2010)?

De styrdokument som styr vår grundskola idag är skollagen, Lgr 11 med sina uppnående mål och den lokala skolplanen. Förskolan har sin egen läroplan (Skolverket, 2010) med sina strävande mål som styrs under skollagen. Utifrån dessa riktlinjer ska skolans pedagoger bedriva verksamheterna. I kursplaner och läroplaner anges nationella mål och riktlinjer för skolan. Läroplanerna visar även vilka krav staten har på skolan, och markerar en ansvarsfördelning där det ställs olika krav på kommunerna.

Inom både skola och förskola har pedagogerna skyldighet att utföra och bevara det som står beskrivet i de båda läroplanen.

Skolans verksamhet måste förbättras och utvecklas så de kan nå de uppställda målen. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så ska ske. Pedagogernas professionella ansvar och den dagliga pedagogiska ledningen av skolan är förutsättningar på skolan som ska utvecklas kvalitativt.

För att utvecklas mer kvalitativt krävs att undervisningsmålen ständigt prövas och att resultaten följs upp och utvärderas. Även att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans pedagoger och elever som går där samt i en nära kontakt med såväl hemmet som med det omgivande samhället (Skolverket, 2011:7).

Föräldrasamverkan är det ingen pedagog som kan avstå ifrån det är skolans ansvar för att det sker en samverkan med hemmet och som sedan upprätthålls. I styrdokumentet skrivs det tydligt att pedagogen ska samverka med hemmet utifrån den enskilda individen och dennes utveckling i skolan (ibid.:9).

Läroplanen för förskolan uttrycker vilka förväntningar och krav barn och föräldrar kan ha på sin verksamhet. Styrdokumentet innehåller riktlinjer och mål som förskolans pedagoger förväntas arbeta efter. Vi kommer att titta närmare på hur man förväntas arbeta med samverkan med hemmet.

”Förskolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnets fostran, utveckling och växande. Förskolans uppgift innebär att i samarbete med föräldrarna verka för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar” (Skolverket, 2010:5).

Pedagogernas förmåga till att förstå och samverka med barnet och få föräldrarnas förtroende är viktigt. Tiden i förskolan skall bli ett positivt stöd för varje enskilt barn. Föräldrarna har det största ansvaret för sitt barns utveckling och fostran. Förskolan skall vara ett tillägg till hemmet. Det är genom att skapa möjliga förutsättningar som varje barn kan utveckla påsikt.

Förskolans arbete ska därför ses som ett förtroendefullt samverka med föräldrarna och hemmet.

Arbetslaget ute i förskolorna ska ge föräldrar möjligheter till att påverka över hur målen preciseras i den pedagogiska planeringen. Pedagogerna ska tag hänsyn till föräldrars synpunkter när det gäller genomförande och planering av verksamheten och att se till att de blir inblandade i utvärderingen av verksamheten (Skolverket, 2010:13).

Sammanfattningsvis är engagemang, samverkan och delaktighet idag mellan hemmet och skola allmänt och betydelsefulla delar i de rådande styrdokument.

Likheter och skillnader mellan våra nuvarande styrdokument Lgr 11 och Lpfö 98 rev.(2010)

De likheter som vi kan urskilja och belysa mellan (Lgr 11, 2011). och (Lpfö 98, 2010) är att de båda läroplanerna tillika styrdokumentet råder under skollagen och att pedagogerna i verksamheterna är skyldiga att upprätthålla och utföra det som skrivs i dessa. Ytterligare en likhet är att både skolan och förskolorna ska vara ett tillägg till hemmet och därmed arbeta som ett stöd för familjerna.

Förskolan och skolan bär på det största ansvaret för att en samverkan ska skapas mellan hemmet och verksamheterna. Vi ser även att detta tas upp och att detta ytterligare är en likhet utifrån de båda styrdokument.

I läroplanerna står det tydligt att det är pedagoger som ska samverka med hemmet i fråga om dennes utveckling och den enskilde individen. Både skolans och förskolans läroplan belyser att föräldrar ska ges möjlighet att påverka verksamheten och dennes innehåll.

Läroplanerna tar upp att en samverkan ska uppstå för att se dennes lärande och utveckling i samspel med föräldrar och att utveckla barnet.

En tydlig skillnad vi kan förstå utifrån de båda styrdokumentet är att det skrivs lite mer utförligare om föräldrasamverkan i förskolans läroplan än i skolans läroplan. I (Lpfö 98, 2010). Står det mer om varför samverkan ska uppstå och på vilket sätt detta bör ske.

I Lgr 11, skolans styrdokument berörs detta mycket lite, däremot skrivs det mindre om hur eleven/barnen bör utvecklas i förskolans läroplan, i den beskrivs det mer om vikten av föräldrars delaktighet.

I Lgr 11 står det att barnen ska utveckla ansvar, samhörighet och solidaritet medan i (Skolverket, 2010) tas det upp mer om samverkan med föräldrar som ska man verka för att varje enskilt barn får möjlighet till att utvecklas efter sina egna förmågor och förutsättningar.

Vi har även i detta kapitel tagit med relevant tidigare forskning som handlar om ett professionellt samarbete mellan föräldrar i samarbete med förskola och skola. Man ser att författarna till de olika forskningsaspekterna kombinerar sina egna praktiska erfarenheter från

deras egna pedagogiska undervisning i föräldrasamarbete med forskningsbaserad kunskap om interaktion, relationer och barns utveckling och lärande.

Föräldrakontakt,(1996) är en bok som är skriven utav tre författare som har genomfört intervjuer med både föräldrar och pedagoger. Syftet med boken är att författarna både vill ge kunskap och bakgrund om föräldrakontakten i de pedagogiska verksamheterna.

Olika delstudier har undersökts ute bland svenska skolor. Författarna till dessa studier poängterar att föräldrarna kan vara en resurs i skolan under att förutsättning och möjlighet ges. Föräldrarna känner i sin tur att de är goda resurser för skolan om de får möjlighet till ett inflytande. Pedagogen blir en nyckelfigur för att ett sådant här samarbete ska kunna utvecklas till en större utsträckning.(Johansson & Wahlberg i Flising m.fl. 1996:75) menar på att under arbetes gång då de tagit fram dessa studier att de mött intresserade föräldrar som är nyfikna på barnens skolgång och att de gärna vill engagera sig mera, men att det då ska vara utifrån deras egna villkor. För att få föräldrarna att känna ett större föräldraengagemang måste pedagogerna ge föräldrarna möjlighet att sätta sig in på vad som står i styrdokumentet. I studien framhålls också att den viktigaste påtryckargruppen för att utveckla föräldrarnas intresse för samarbete med skolan var deras egna barn.

Pedagogerna som deltog i studien anser att de blivit säkrare i rollen som pedagog. De har en stark övertygelse om att föräldrarna är en nödvändig och god resurs ute i verksamheterna. Både föräldrar och pedagogerna har kunskap om barnet men kunskapen och erfarenheterna kan skilja sig åt mellan dessa två parter. En öppenhet betraktas i de flesta förskolor och skolor som en av de kvaliteter man gärna vill ska prägla samarbetet med föräldrarna. Både föräldrarna och barnen har behov av att pedagogerna är en tydliga samarbetspartner.

Relationen mellan barnens föräldrar och pedagogerna i förskolan och skolan bygger på att pedagogen tycker att föräldrarna har saker att tillföra verksamheten och att föräldrarna är nyfikna och intresserade av sitt barns lärande och utveckling. Man kan dock inte generalisera att alla föräldrar är nyfikna eller intresserade av att samarbeta med pedagogerna som undervisar deras barn. Enligt Flising m.fl. (1996) har detta en avgörande betydelse på hur föräldrarna i sin tur upplevt sin skolgång eller tidigare äldre syskons kontaktnät med förskolan och skolan. Sen är det ju en skillnad mellan förskolan och skolans verksamheter var det gäller kontakten med föräldrarna. Eftersom det är obligatorisk skolgång i grundskolan har samtliga parter den insikten men alla har inte gått i förskolan och kan inte relatera detta till sin egen erfarenhet vilket också kan ha en stor betydelse för hur man ser på föräldrar och pedagogers samarbete.

Flising m.fl. (1996) skriver om ”Två olika roller” alltså samverkan mellan förskola och skola och hemmet delas upp i två olika roller. Pedagogen har sin yrkesroll vilket innebär att han eller hon har en skyldighet att ha en kontakt med föräldrarna. Föräldern i sin tur har en privatroll där han eller hon rent känslomässigt är engagerad med olika förväntningar och tyckande som kan påverka relationen. Det som menas med två olika roller är att parterna är enskilda individer med olika innebörd, tyckande och förutsättningar. Då alla möten med människor inte alltid är lätta eller överensstämmande anser Flising m.fl.(1996) att

personkemin har en avgörande betydelse och där vissa personer kommer bättre överens än andra. Vi kan inte generalisera föräldrar som ett enda begrepp eller någon enhetlig grupp eftersom det finns alldeles för mycket olika normer, värderingar och kulturella sammanhang som föräldrarna kommer ifrån. Därför blir det olika barnsyn och kunskapssyn som styr föräldrarnas engagemang. Som pedagog och stöd från forskningen visar man att man inte kan se samarbetet med barnens föräldrar som något skilt från det pedagogiska arbetet med barnen. Snarare tvärtom där ett gott samarbete med föräldrarna är en förutsättning för att man som pedagog ska lyckas i sin yrkesroll.

En annan viktig forskning som vi har tagit del av är ifrån Jensen m.fl. (2008). Den tar upp konkreta förslag på hur föräldrasamarbetet kan vara till en resurs i den pedagogiska verksamheten och i det dagliga arbetet med barn i förskola och skolan.

Enligt Jensen är grunden för att ett gott föräldrasamarbete i förskola och skola skapas genom pedagogens förmåga att skapa en jämbördig relation i kombination med att kunna formulera sig tydligt utifrån en professionell problemställning. I samarbetet med föräldrarna måste pedagogen tydligt visa vem hon är som person. En pedagog är först professionell om han/hon kan använda både sina yrkesmässiga och personliga resurser och kompetenser i sitt arbete. Jensens menar på att det är nödvändigt att ha en god kännedom om mänskliga relationer i allmänhet och inte minst hur man ser på sina egna reaktioner. När föräldrarna tar emot pedagogens budskap relativt enkelt är det lätt att komma vidare i en dialog. Men om föräldrarna inte förstår och man som pedagog inte kan nå dem blir det svårare. Eftersom de flesta pedagoger är ovana att se sig själva i sin yrkesroll och i sina egna reaktioner i arbetet läggs fokus på barnets och dennes föräldrar istället. Jensens menar då på att pedagogen skapar ett subjekt – subjekt relation där grunden skapas för den jämbördiga och utvecklande dialogen. Pedagogen blir då med sin närvaro en närvarande pedagog.

Jensen skriver att samarbetet mellan pedagoger och föräldrar i förskola och skola har en stor påverkan på både barnens, föräldrarnas och pedagogens vardag. Att vara tillsammans med en grupp barn timvis och lägga ner de mesta av tiden på att förbereda och genomföra undervisning. Men när det enda årliga föräldramötet, eller den halvtimma långa föräldrasamtalet/utvecklingssamtalet ändå blir det största inflytandet på föräldrarnas respekt för pedagogens arbete. Så står mycket på spel i föräldrasamarbetet och det kan vara svårt för alla parter.

Metod

Val av metod

Syftet med studien är att utforska hur föräldrar samarbetar med pedagogerna och hur pedagogerna samarbetar med föräldrarna med hjälp av samarbetsformer som nämns i styrdokumentet. Syftet är även att ta reda på om det finns några grundfaktorer till hur relationen är och om det är en bra relation eller en dålig relation. För att besvara studiens syfte och frågeställningar valde vi att utföra en enkätundersökning där svarspersonerna var både föräldrar och pedagoger. Som ett komplement valde vi att utföra intervjuer på pedagogernas arbetssätt så att vi kunde gå mer in på djupet och lyfta frågan till en högre nivå.

Vi har valt att arbeta utifrån begreppet kvantitativ innehållsanalys som kan förklaras med att den kvantitativa innehållsanalysen i vår undersökning består av två delar. Den skriftliga delen tillika innehållsanalysen är det som vi redovisar i arbetet och den andra delen av begreppet är den kvantitativa som menas med att undersökningen är baserad på jämförbara uppgifter samt ett flertal analysenheter som kan uppräknas och analyseras i form av siffror. Eftersom all empirisk forskning där datainsamlingar används med kvantitativ innehållsanalys som ska fylla en datamatrix med information måste man fundera över och definiera vad som är relevant i undersökningen. Till skillnad mellan kvantitativ innehållsanalys och i kvalitativ textanalys handlar det mer om att tolka. Kvalitativ textanalys är ett tillvägagångssätt som går ut på att ta fram det mest relevanta i innehållet. Eftersom vi både vill ha ett översiktlig överseende och en djupare förståelse över hur pedagogerna arbetar med föräldrarna och hur föräldrarna samarbetar med pedagogerna (Esaiasson, m. flera, 2007).

Genomförandet av studien

Vi började med att skriva ett informationsbrev som beskrev vårt syfte med vårt examensarbete. Detta brev delade vi sedan ut till fyra stycken verksamheter som fick ta ställning till om de ville vara med eller inte. Vi fick ett godkännande och kunde gå vidare. Eftersom vi även ville höra föräldrarnas åsikter i detta, bad vi personalen i vardera verksamheten att dela ut en enkät som vi skrivit specifikt till föräldrarna. Eftersom tiden är begränsad valde vi att sätta ett datum då vi ville ha in samtliga enkäter. Svaren ville vi få in senast två veckor efter utlämnandet. Varför vi valde två veckor var att vi under dessa veckor hade möjlighet till att intervjua och sammanställa intervjuerna från pedagogerna efter deras enkätsvar. Intervjuerna och enkätundersökningarna med pedagogerna skedde under tillfällena då vi var ute på besök i de olika verksamheterna.

Pedagogerna

När vi träffade pedagogerna ute i verksamheterna inför enkätundersökningarna och intervjuerna berättade vi om hur vi hade tänkt oss hur själva utförandet skulle gå till. Vi valde att dela ut en enkät till varje avdelning/ klassföreståndare för att få en klarare bild över hur verksamheten arbetar med samarbetsformer. Sammanlagt fick vi in 14 stycken enkäter som vi därefter skulle intervjua utifrån svaren som vi fick. Varav åtta representerade fyra årskurser på

två skolor och två representerade förskolan. Anledningen till varför vi gjorde detta var för att vi skulle förstå dem bättre och för att vi ville ställa frågor som var oklara för oss. Därefter intervjuade vi svarspersonerna, vi använde oss av ljudupptagning. Vi bestämde oss för att den ena skulle ställa frågorna och den andra skulle utföra anteckningar. Eftersom utifrån vår tidigare erfarenhet är det lättare att skriva ner alla anteckningar på data och därefter lyssna på intervjuerna med hjälp av en mobiltelefons ljudupptagning och komplettera svaren.

Föräldrarna

När vi var ute och intervjuade pedagogerna och klassföreståndare överlämnade vi enkäterna och informationsbrev som vi hade kopierat i flertal exemplar. Vi bad pedagogerna och klassföreståndare lämna dessa papper till föräldrarna och bad dem påminna att lämna tillbaka dem i god tid. Vi fick ingen personlig kontakt med föräldrarna utan endast en kontakt via pedagogerna och klassföreståndare. Som vi nämner tidigare har tiden varit väldigt begränsad som förde till att vi inte kunde fråga föräldrarna några personliga följdfrågor till de som var oklart för oss.

Vi använde oss av enkätundersökningar där svarspersonerna själva fick fylla i frågeformuläret utefter vilka samarbetsformer de använder sig av i sin verksamhet. En viktig faktor när det gäller att motivera personer att ställa upp i en frågeundersökning är självklart utformningen på formuläret. Det vill säga hur formuläret ser ut i sin helhet. Väcks det ett intresse och en nyfikenhet till de enskilda frågorna. Enkäten åter returnerades sedan skriftligt till oss som forskare. När vi sedan samtalade med pedagogerna ställde vi t.ex. frågorna hur de använder sig av den specifika samarbetsformen och hur lyckad är den i er verksamhet? Vilka konsekvenser finns det i den arbetsformen? Varför tror ni att det är så som det är? Vilka faktorer tror ni påverkar samverkan mellan dessa parter?

Inför enkätfrågorna till pedagogerna sammanställde vi några frågor som berörde vår frågeställning till arbetet. Den första frågan handlade om vilka samarbetsformer som pedagogerna använde i sin pedagogiska verksamhet. Valet av frågan var för att vi ville få en översikt på vilka samarbetsformer som användes. Pedagogerna fick även markera hur deras samarbete med föräldrargruppen fungerade. Svartalternativen var av en rangordning från mycket bra fungerande till mycket dåligt fungerande. Vi hade även med ej relevant/vet ej för de pedagoger som inte ville föra sin åsikt. Därefter ställdes en öppen fråga om vilka faktorer som pedagogen ansåg vara viktiga för ett fungerat samarbete med föräldrarna. Vi ville inte styra deras svar genom angivna svartalternativ. Eftersom en av frågorna i vår frågeställning handlar om faktorer påverkan. Vår sista fråga ställde vi till både pedagogerna och föräldrarna för att se vem/vilka som bär det främsta ansvaret när det gäller att skapa en relation mellan parterna. Under varje fråga valde vi att svarspersonerna kunde skriva ytterligare sin åsikt eller vidareutveckla en kommentar. Till den här undersökningen kompletterade vi några intervjufrågor som ytterligare skulle förstärka svarspersonernas svar. Pga. den begränsade tiden valde vi att utföra intervjuer med enbart några få utvalda inom verksamheterna som fick representera dessa verksamheters samarbete med hemmet.

De första två intervjufrågorna som ställdes till pedagogerna var följdfrågor till första enkätfrågan. Som tidigare nämnts handlar en av frågeställningarna om vilka faktorer som påverkar mellan hemmet och förskola/skola? Eftersom vi ville veta mer specifikt och utvecklande fick svarspersonerna precisera mer exakt vilka faktorer och hur dessa påverkade samarbetet.

Enkätfrågorna till barnens föräldrar gjordes för att vi ville se hur föräldrarna upplever om de kan påverka den dagliga verksamheten där deras barn går. Vi valde att ta med svarsalternativ som Ja, Nej och Ej relevant/vet ej. Tanken var att undersöka drygt 260 stycken föräldrar. Vi behövde begränsa svarsalternativen för att det skulle underlätta sammanställningen. Föräldrarna fick inga öppna frågor inte heller några intervjuer gjordes. Fokus på enkäterna ligger på hur föräldrarna anser hur de kan påverka verksamheten, vilken relation de har till pedagogerna, hur samarbetet mellan dem och pedagogerna är samt vem föräldrarna anser bär ansvaret i verksamheten. Vi valde att ställa frågan om de känner någon tillhörighet till de övriga föräldrarna i verksamheten. Motiveringen till den sista frågan bygger på om det skiljer sig mellan samarbetet i de olika verksamheterna och om det finns någon betydelse eller påverkan i samarbetet mellan föräldrar och pedagoger.

För- och nackdelar med dessa metoder

Fördelen med enkätundersökningen var att vi fick en snabb och överskådlig bild över resultaten, men det som blev nackdel med enkätundersökningen var att man inte kunde fördjupa sig i dessa frågor utan det enbart blev ytliga svar för vår statistik och jämförelse. Det var väldigt enkelt att överföra dessa svar till diagram som ledde till att det blev lättare för oss att se de skillnader och likheter som uppstod i dessa olika urvalsgrupper.

Som vi nämnde ovanför har vi även samtalat med svarspersonerna för att ställa följdfrågor. Det som var fördelen med den här metoden var att vi fick en klarare bild över hur de arbetar och vad de tycker om dessa olika samarbetsformer. Det som blev nackdel var att det krävde väldigt mycket tid både när vi ställde frågorna och när vi skulle sammanställa intervjuerna. Vi tog hjälp av ljudupptagning för att vi sedan skulle kunde sätta oss ner med alla intervjuer och sammanställa dem i lugn och ro. Vi fick en ganska exakt bild över hur pedagogerna svarat under intervjuerna.

Om vi ser på helheten av metoder som vi använde oss av var det bra när man använde sig av dessa två metoder med varandra men skulle vara mindre bra när man använde dem enskilt. Man får inte en helhetsbild i ett moment, vi fick en helhetsbild när vi utförde båda dessa metoder. Men det som var mindre bra med dessa metoder var att det krävde väldigt mycket tid, vi hade väldigt begränsad tid och det var väldigt krävande när vi skulle skriva enkäterna och därefter komma på följdfrågor.

Urval

Urval av undersökningsspersonerna är från våra VFU-platser samt tidigare arbetsplatser. Vi valde att utföra undersökningen på förskola, förskoleklass och till årskurs 3. Vi valde att

begränsa oss till dessa åldersgrupper eftersom vår utbildning sträcker sig mellan förskola – grundskolans tidigare åldrar.

I enkätundersökningen deltog sex förskolelärare och åtta lärare i grundskolans tidigare åldrar. Varav dessa valde vi ut två förskollärare och alla lärare eftersom de representerade olika årskurser F-3. Sammanlagt har vi intervjuat 10 stycken pedagoger om deras erfarenheter kring samarbetsformer. Verksamheterna valde själva ut vilka de vill ha som representanter till vår undersökning. Eftersom vi tidigare haft kontakt med dessa olika verksamheter i form av VFU – placering och tidigare arbetsplats visste vi att detta var en viktig och stor fråga hos dem.

Eftersom vi både ville undersöka förskolan och skolans samarbete fick vi sammanställa resultaten specifikt för skolan och specifikt för förskolans svar. Ett föräldraperspektiv var även relevant i denna undersökning. Då 157 stycken föräldrar i grundskolans tidigare åldrar svarade på våra enkäter ledde detta till ett bredare perspektiv kring svarsfrågorna. Totalt delades 200 stycken enkäter ut. Bortfallet blev då 43 stycken obesvarade enkäter. Årskursernas storlekar ligger mellan 20-30 barn/elever. Den tänkta helhetsbilden gick dessvärre inte att genomföra men vi anser att resultatet på enkäterna ändå är relevant.

En av förskoleverksamheternas avdelning är en storgruppsavdelning, vilket innebär att det går 42 barn i samma grupp och det arbetar sex pedagoger. I den andra förskoleverksamheten är uppdelningen på barn 22 stycken i dagsläget där arbetar tre pedagoger. Total representeras 44 av 64 barns föräldrar i enkätundersökningen. Då bortfallet är 20 representerade barns föräldrar blir det inget rättvist resultat då det blir en tredje dels bortfall i verksamheterna.

Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet

Som vi tidigare skrivit har vi använt oss av enkäter och kompletterat med intervjuer så att reliabiliteten skulle bli så rättvis som möjligt. Pedagogerna visste redan från början upplägget. De var informerade om både enkäterna och intervjuerna som skulle genomföras. Detta kan ha lett till att svarspersoner inte kunde vara helt anonyma i sina svar. Denna process kan också ha lett till att svarsfrågorna bygger på ett resultat där pedagogerna förmedlar ord och tyckande som de anser att de bör säga och inte personligen anser att det är. Vi valde därför att undersöka med hjälp utav enkäter föräldrarnas delaktighet och tyckande för att få till ett bredare perspektiv (Stukat, S. 2005).

Validiteten innebär att metoden i detta fall enkäter och intervjuer mäter det som är avsett att mäta Föräldrarnas enkät svars validitet kan variera mellan förskolorna och skolorna. Eftersom urvalsgrupperna var olika stor och bortfallen i undersökningen varierade kan validiteten ha påverkats negativt. Det kan varit så att de föräldrar som redan är delaktiga i deras barns verksamheter fick sin åsikt hörd och med detta kunde resultatet påverkats (ibid.).

Då vår undersökning sträcker sig mellan två förskolor och två skolor anser vi att generaliserbarheten till en vis utsträckning kan generaliseras då våra urvalsgrupper framfört sina åsikter som både kan användas av samtliga verksamheter. Eftersom undersökningsgruppen framhävs av föräldrar och pedagoger kan dessa två parter ta del av

detta arbete. Om andra verksamheter kan använda sig utav vår undersökning anser vi inte då frågorna är riktade specifikt för dessa verksamheter (ibid.).

Etiska aspekter

Informationskravet

Informationskravet innebär att forskaren skall informera svarspersonerna om deras uppgift i studien, tillvägagångssätt och studiens syfte skall beskrivas för deltagarna samt hur resultaten ska användas och presenteras. Deltagarna skall även informeras att det är frivilligt och att det är tillåtet att när som helst avbryta sin medverkan. I denna del skall det klart framgå vem som är ansvarig för studien(www.vr.se). Inför studien informerades samtliga berörda avdelningar på de två förskolor och de två skolor. Informationsbrev som skrevs framgick syftet och tillvägagångssätt tydligt och presenterades. Det gjordes en presentation om vilka författarna är och att det var frivilligt att delta. Vi gick personligen ut och delade ut Informationsbrevet till pedagogerna som i sin tur delade ut brevet till samtliga föräldrar (Bilaga A-D).

Samtyckeskravet

Det här kravet innebär att man bygger vidare på informationskravet och att forskaren skall inhämta medverkandenas samtycke. I den här undersökningen skulle föräldrarna och pedagogerna svara på enkätformulär. Samtliga deltagare skall ha rätt att själva bestämma om, hur länge och på vilka villkor de ska delta. Likaså skall de medverkande själva bestämma när de vill avbryta, utan att detta ska få negativa konsekvenser för dem (ibid.) kunde avbryta sitt deltagande när som helst under undersökningen. Vi fick bara positiv respons av pedagogerna som ansåg att detta är ett viktigt ämne att ta upp och behandla.

Konfidentialitetskravet

Detta krav innebär att samtliga som deltar ska ges största möjliga konfidentialitet och att uppgifterna om deltagarna skall förvaras med säkerhet där inga obehöriga kan komma åt informationen. Likaså skall hänsyn tas till de medverkandes anonymitet. Som forskare bör man ge uppgiftslämnare tillfälle att ta del av etiskt känsligt avsnitt, samt kontroversiella tolkningar i rapporten innan den publiceras (ibid.). I studien redovisas inga namn på pedagoger, skolor eller förskolor. Alla deltagare anonymiserades och fick information om detta och att det insamlade materialet kommer att förstöras då studien är publicerad.

Nyttjandekravet

Sista kravet innefattar att det material som har samlats in från enskilda personer endast får användas för forskningsändamål. Informationen får inte utnyttjas eller utlånas för kommersiellt bruk eller andra icke vetenskapliga syften (ibid.). Det insamlade materialet som samlades in med diktafon bevarades på en säker plats som endast vi hade tillgång till. Inspelningsmaterialet raderades efter att vi hade sammanställt det.

Resultat

Resultat av enkätundersökningen

Vi kommer under det här avsnittet redovisa enkätresultaten som vi har fått fram under i vår undersökning. Förskolorna som vi presenterar är från två kommunala förskolor från två olika avdelningar. Skolorna som är representerade är två kommunala skolor som är inriktade på grundskolans tidigare åldrar, (F – 3). Skolan representerades är 157 stycken föräldrar och åtta klassföreståndare. Förskolans representanter är 44 stycken föräldrar och sex pedagoger. Eftersom urvalsgrupperna skiljer sig i antal mäter vi resultaten i form av procentsatser. Vi har valt att presentera förskolans föräldrars svar först, därefter kommer vi att redovisa förskolans pedagogers svar. Sedan kommer vi att redovisa skolan resultat på samma sätt. Samtliga besvarade och deltog i vår undersökning. För att det ska bli en lättare struktur för dig som läsare har vi med hjälp av stapeldiagram urskilt resultaten.

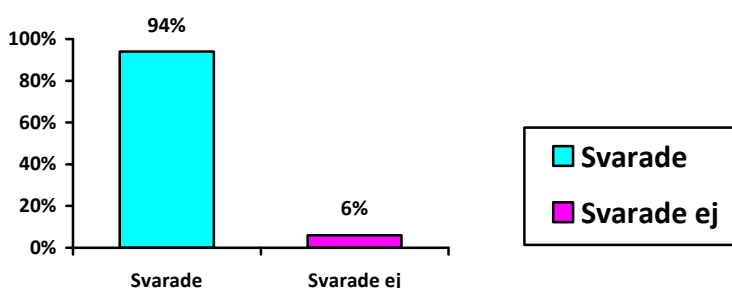
I våra enkäter kunde svarspersonen ange flera alternativ till en fråga som t.ex. På vilket sätt kan du påverka? Då svarsalternativen var följande: Daglig kontakt, föräldramöte och utvecklingssamtal. Då dessa svarsalternativ kunde innebära att den enskilde svarspersonen kunde fylla i flera alternativ på samma gång gjorde att procentsatsen per samarbetsform räknades ut var för sig.

Resultatredovisningen av diagrammen följer i den ordning som de stod på enkätformuläret (se bilaga E -G).

Eftersom tiden är begränsad valde vi att intervjua en representant från varje förskola och skola. Vi har bestämt att lägga upp intervju resultaten på ett enkelt sätt, då vi kommer att använda oss av förskola och skola 1 samt förskola och skola 2.

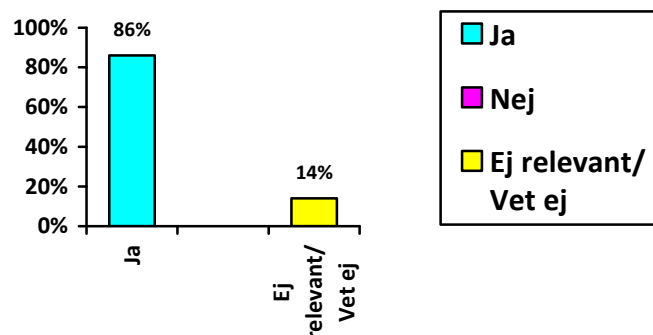
Förskolans föräldrar

Hur många svarade på enkäterna?

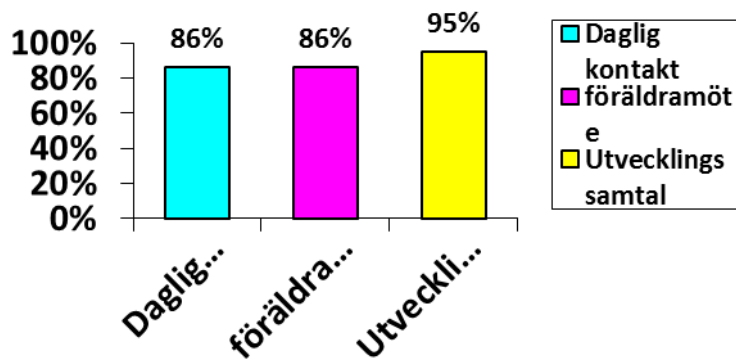
Kommentar: Vi delade ut 64 stycken enkäter med hjälp av pedagogerna. Vi fick in 44 stycken enkäter sammanlagt som vi därefter har sammanställt i ett diagram.

Fråga 1a. Kan du som förälder påverka den pedagogiska verksamheten?

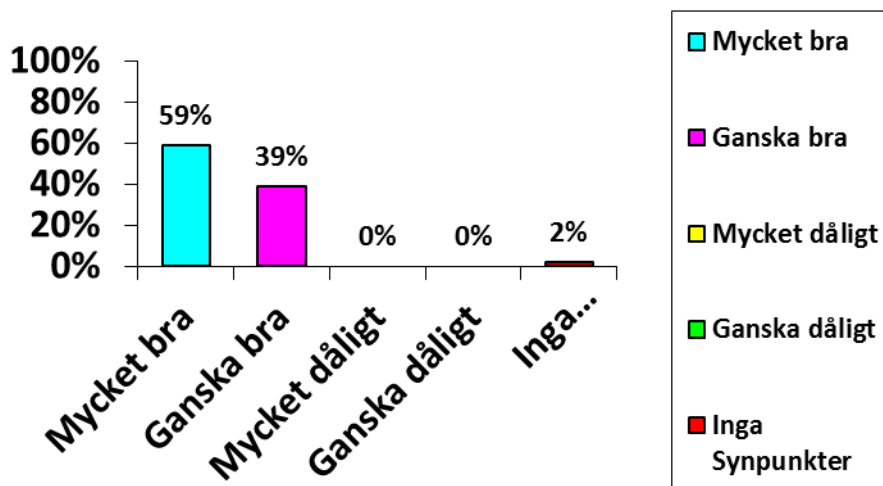
Kommentar: 38 stycken föräldrar tyckte att de kunde påverka verksamheten och 6 stycken föräldrar hade ingen åsikt till frågan. Ingen förälder kryssade i rutan nej.

Fråga 1b. På vilket sätt kan du påverka?

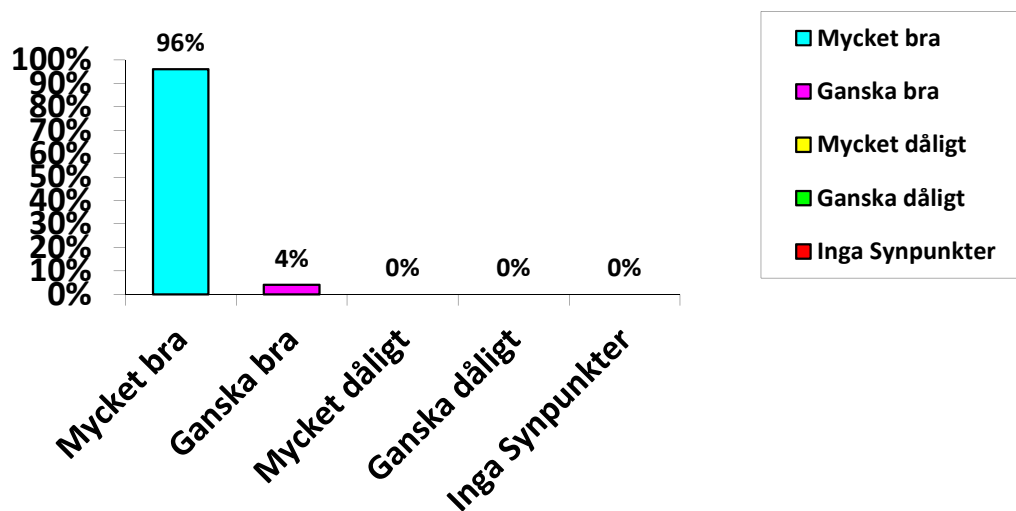
Kommentar: De flesta föräldrar ansåg att de kunde påverka verksamheten via daglig kontakt och på föräldramötet. Men hela 43 stycken föräldrar ansåg att på utvecklingsamtal kunde de påverka mest.

Fråga2. Hur ser du på relationen mellan dig och ditt barns pedagog/klassföreståndare?

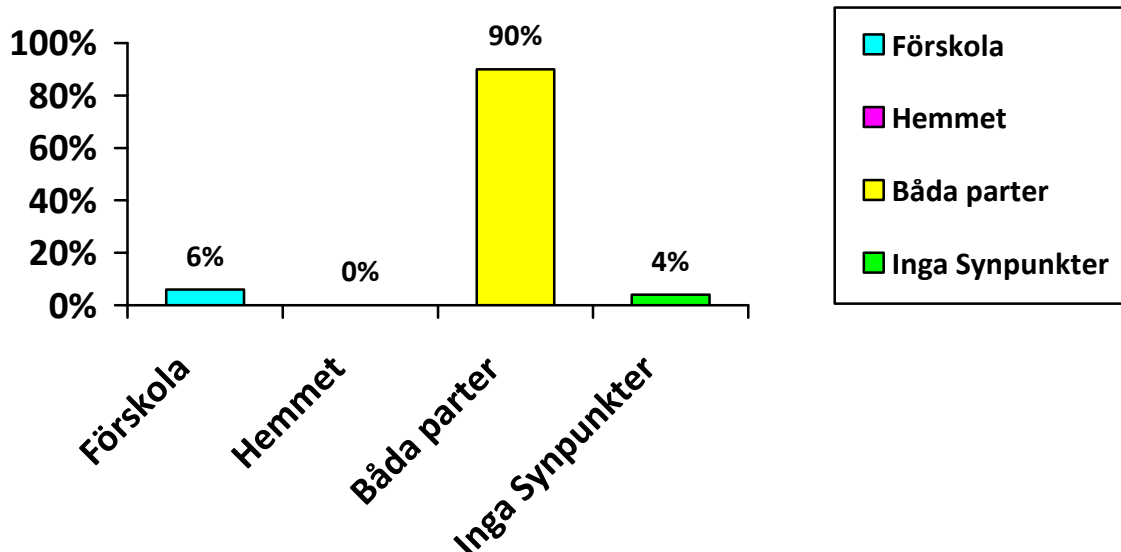
Kommentar: Relationen mellan de båda parterna upplevs som till största del mycket eller ganska bra. Men vi fick även fram att en viss procent inte hade någon direkt åsikt till frågan.

Fråga 3. Hur tycker du att ditt nuvarande samarbete med pedagogerna är?

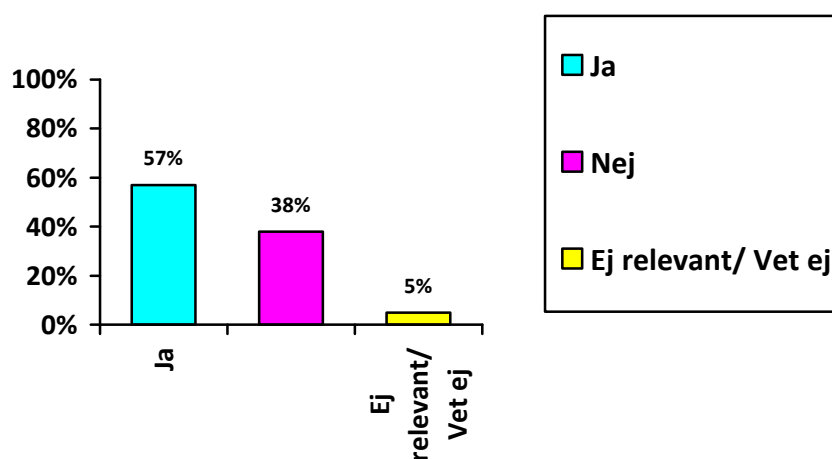
Kommentar: Till största del var föräldrarnas upplevelse att deras samarbete med pedagogerna var mycket eller ganska bra.

Fråga 4: Vem av parterna anser du bär det främsta ansvaret när det gäller att skapa en relation mellan de inblandade parterna?

Kommentar: De flesta föräldrarna ansåg att båda parterna hade ansvaret för att skapa en fungerande relation. Men resultatet visar även att några enstaka föräldrar ansåg att det var förskolan som bar det främsta ansvaret. Även fick vi in svaret inga synpunkter.

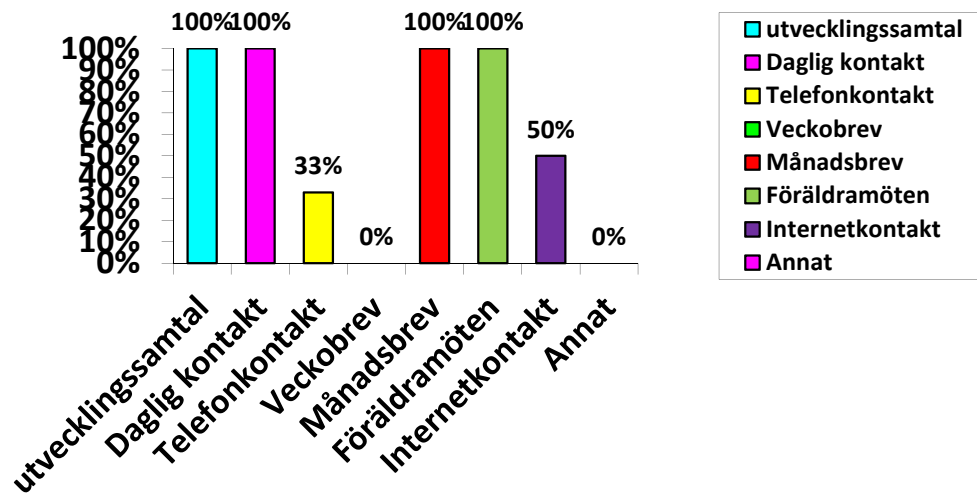
Fråga 5. Känner du någon tillhörighet med de andra föräldrarna i ditt barns barngrupp?

Kommentar: Dryga hälften av föräldrarna kände att de hade en tillhörighet med andra föräldrar. Övriga kände att de inte hade någon tillhörighet eller att de inte hade något svar på frågan.

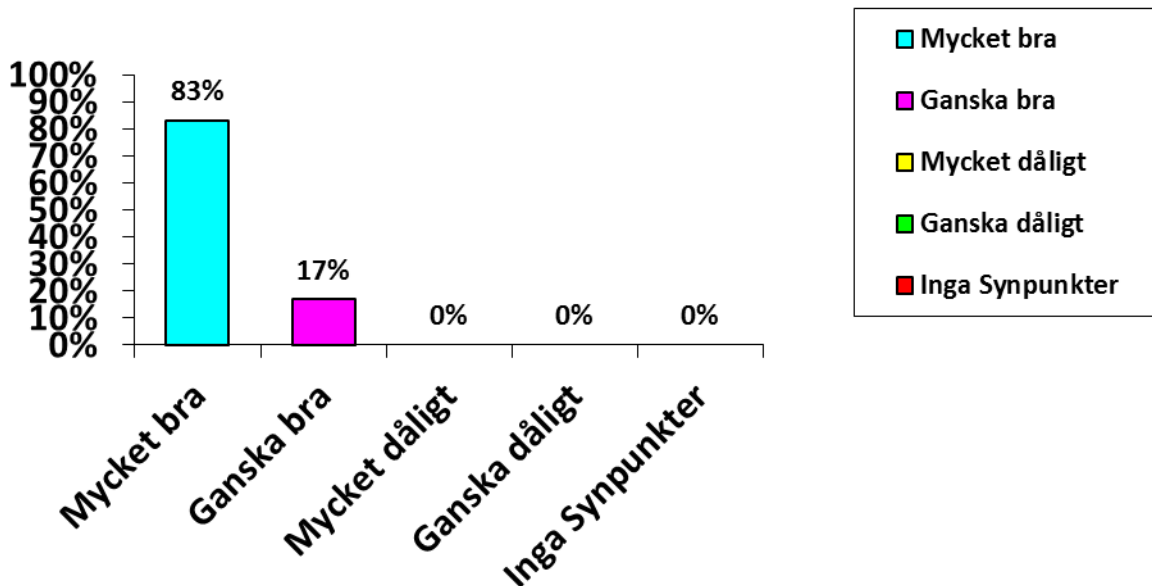
Förskolans pedagoger

Fråga 1. Vilka samarbetsformer använder du i er verksamhet?

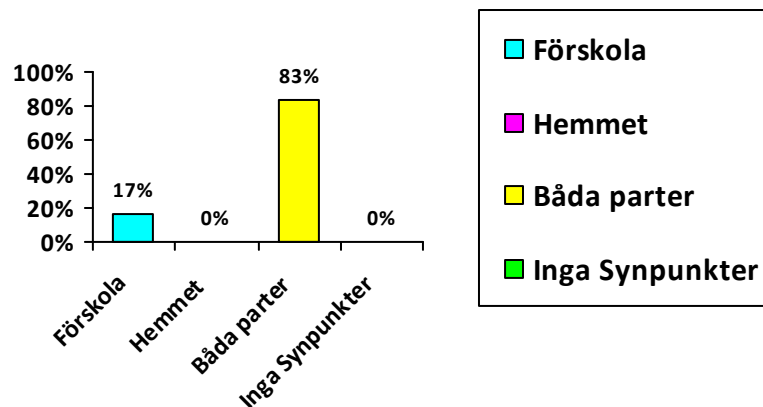
Kommentar: Båda verksamheterna använde sig av utvecklingssamtal, daglig kontakt, månadsbrev och föräldramötet. En av förskolorna hade internetkontakt med föräldrarna och två pedagoger svarade att de hade telefonkontakt med föräldrarna som samarbetsform.

Fråga 2. Hur tycker du att ditt samarbete med föräldragruppen fungerar?

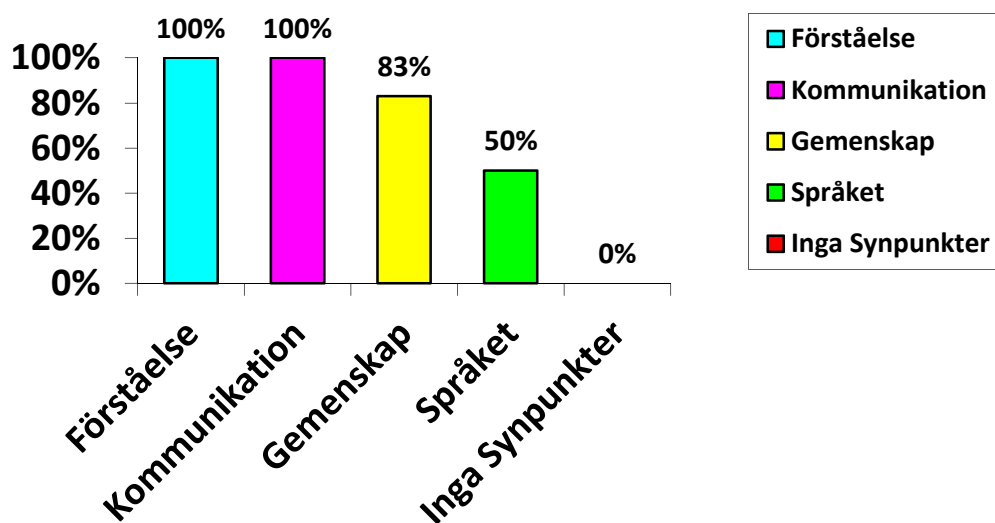
Kommentar: De flesta pedagoger ansåg att samarbetet med den nuvarande föräldragruppen fungerade mycket bra och ett fåtal ansåg att det var ganska bra.

Fråga 3. Vem av parterna anser du bär det främsta ansvaret när det gäller att skapa en relation mellan de inblandade parterna?

Kommentar: Flertalet av pedagogerna svarade att båda parterna alltså hemmet och förskolan bär det största ansvaret för att skapa en fungerande relation. Vi ser även att en viss procent svarade enbart förskola.

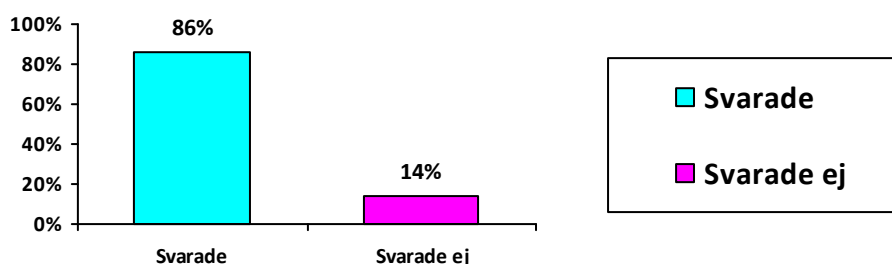
Fråga 4. Vilka faktorer anser du är viktiga för att få ett fungerat samarbete med föräldrarna?

Kommentar: Båda verksamheterna ansåg att förståelse, kommunikation, gemenskapen är viktiga för att få ett samarbete med föräldrarna. En verksamhet ansåg även att språket var en viktig faktor för att få ett fungerat samarbete.

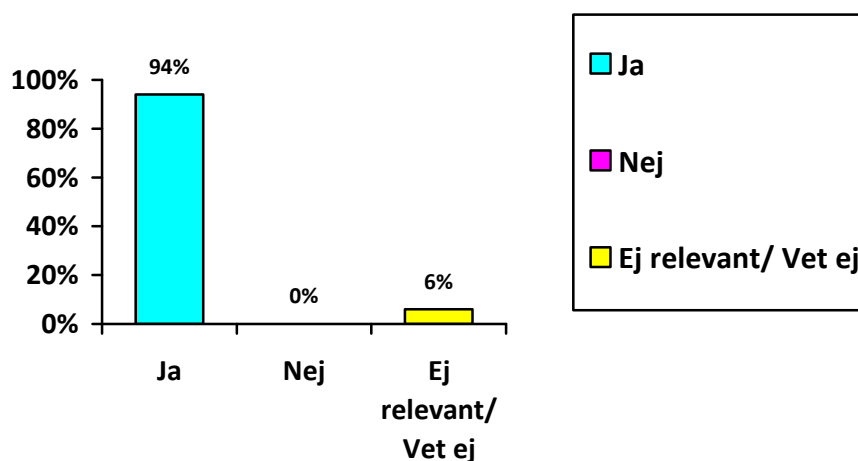
Skolans föräldrar

Hur många besvarade enkäterna?

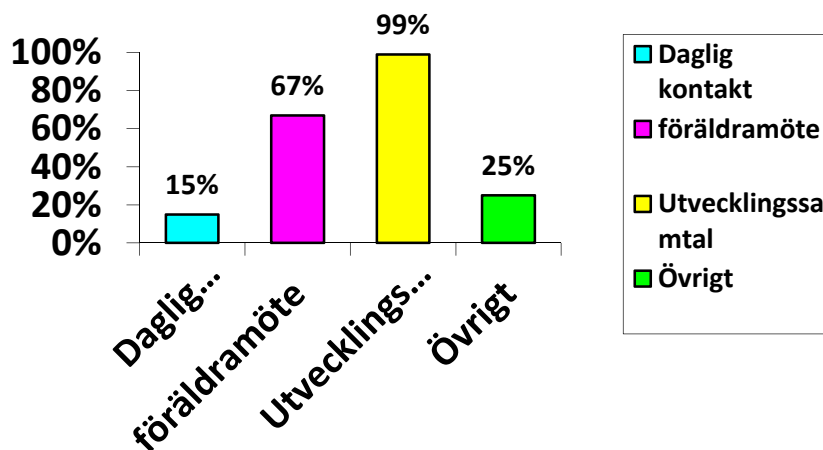
Kommentar: Totalt delades 200 stycken enkäter ut med hjälp av klassföreståndarna. Vi fick tillbaka 157 stycken besvarade enkäter. Som vi nu ovan presenterar med hjälp av ett diagram.

Fråga 1a. Kan du som förälder påverka den pedagogiska verksamheten?

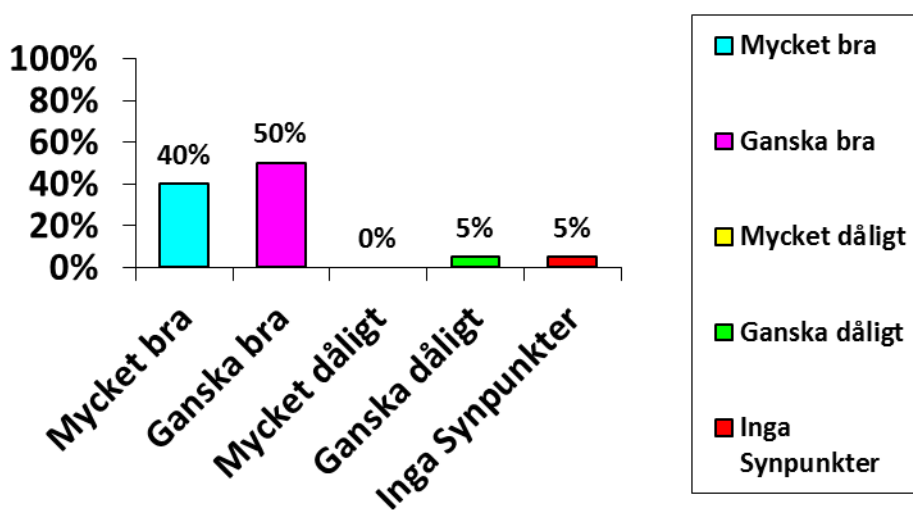
Kommentar: 148 stycken föräldrar ansåg att de kunde påverka verksamheten, 9 stycken föräldrar hade ingen åsikt och ingen förälder svarade nej.

Fråga 1b. På vilket sätt kan du påverka?

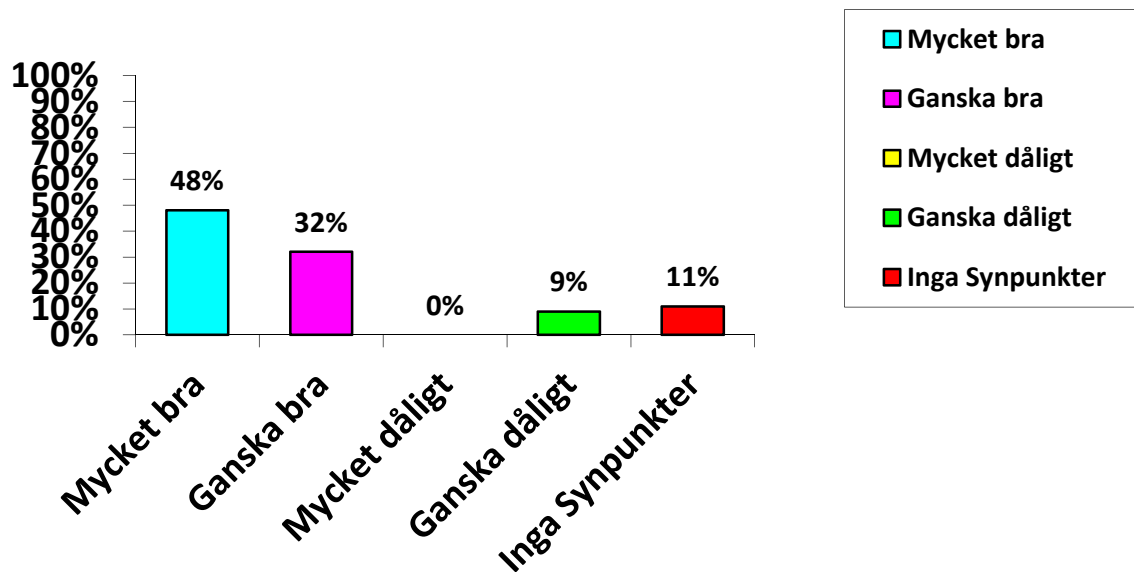
Kommentar: Nästan alla föräldrar ansåg att de kunde påverka verksamheten via utvecklingssamtal. Men en ganska stor del av föräldrarna tyckte att de kunde påverka på föräldramötet. Ett fåtal föräldrar kunde påverka samverkan genom daglig kontakt. Övrigt innefattar internetkontakt t.ex. Hjärntorget.

Fråga 2. Hur ser du på relationen mellan dig och ditt barns klassföreståndare?

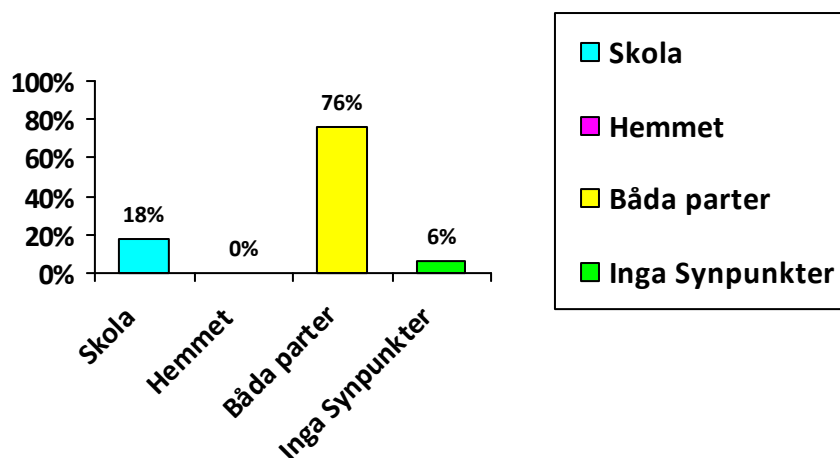
Kommentar: De flesta ansåg att deras relation med klassföreståndaren var mycket bra eller ganska bra. Vi fick även in svaret ganska dåligt och inga synpunkter.

Fråga 3. Hur tycker du att ditt nuvarande samarbete med klassföreståndaren är?

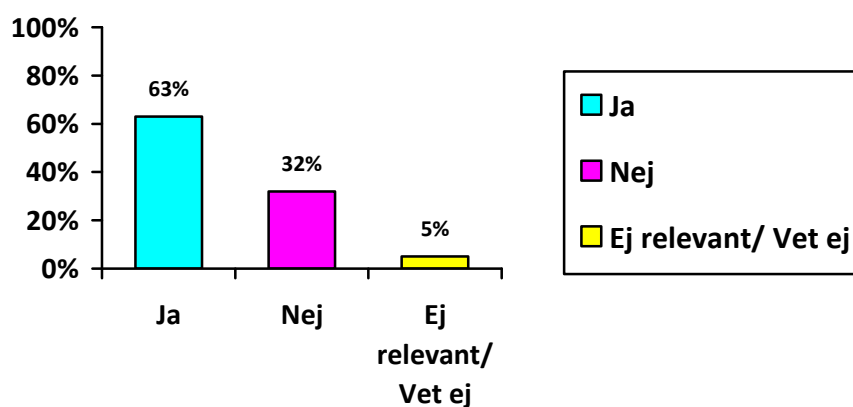
Kommentar: de flesta föräldrar anser att deras samarbete med deras barns klassföreståndare är mycket bra eller ganska bra. Det finns föräldrar som tycker att deras samarbete med barnens klassföreståndare är ganska dåligt. Och en hel del hade ingen åsikt kring frågan.

Fråga 4. Vem av parterna anser du bär det främsta ansvaret när det gäller att skapa en relation mellan de inblandade parterna?

Kommentar: 76 % av föräldrar ansåg att båda parter bär ansvaret för att skapa en bra relation mellan de inblandade parterna. 18 % föräldrar ansåg att det är skolans ansvar att skapa en fungerande relation mellan parterna. Några få tal föräldrar hade ingen åsikt kring frågan.

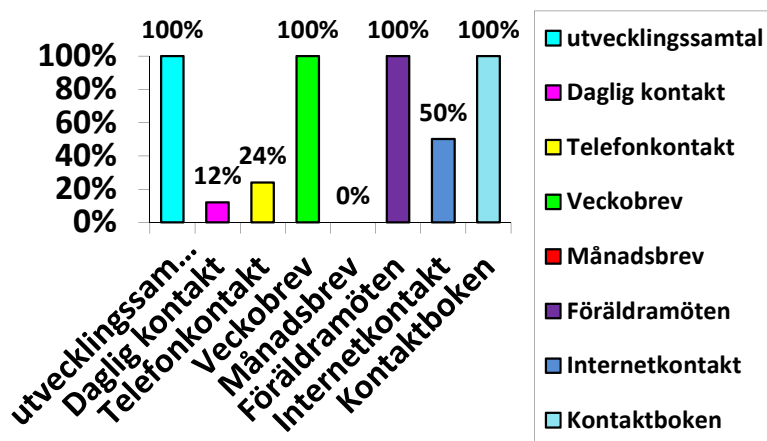
Fråga 5. Känner du någon tillhörighet med de andra föräldrarna i ditt barns barngrupp?

Kommentar: En ganska stor del av föräldrarna kände att de hade tillhörighet med de andra föräldrarna. Cirka en tredjedel av föräldrar ansåg att de inte hade någon tillhörighet med de andra föräldrarna. En viss procent visste inte eller tyckte inte att det var relevant.

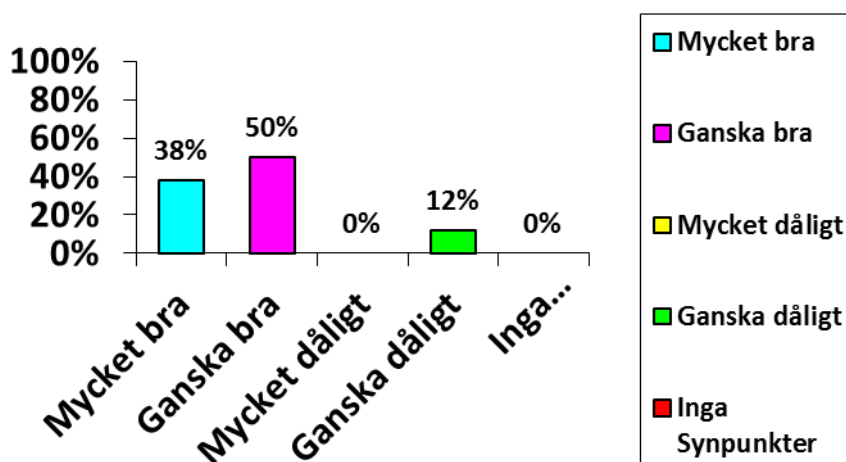
Skolans klassföreståndaren

Fråga 1. Vilka samarbetsformer använder du i er verksamhet?

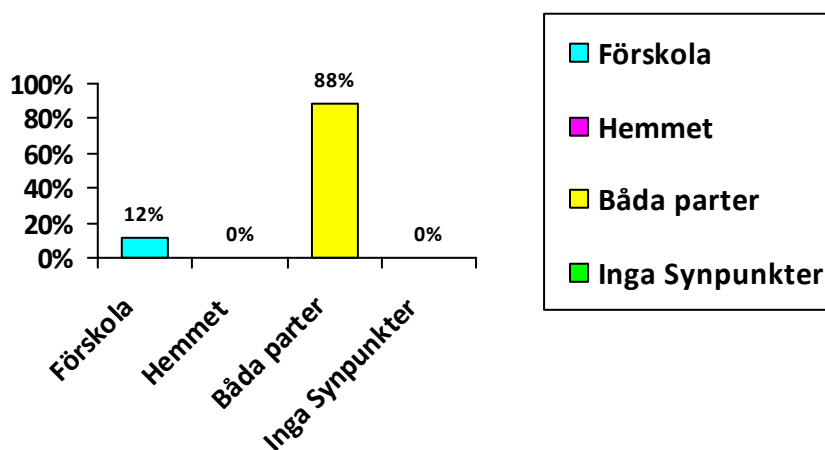
Kommentar: Båda skolorna använde sig av utvecklingssamtal, veckobrev, föräldramöten och kontaktböcker som samarbetsform med föräldrarna. Ytterligare svarade en skola använde sig av internetkontakt, och två klassföreståndare hade telefonkontakt som samarbetsform. En klassföreståndare svarade även daglig kontakt som samarbetsform.

Fråga 2. Hur tycker du att ditt samarbete med föräldragruppen fungerar?

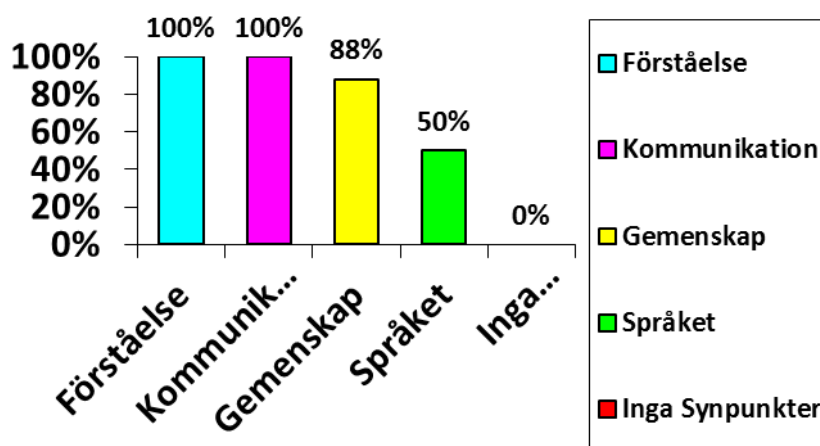
Kommentar: Hälften av pedagogerna ansåg att deras samarbete med föräldrarna var ganska bra och en del tyckte att det var mycket bra. En pedagog ansåg att samarbetet var ganska dåligt med föräldragruppen.

Fråga 3. Vem av parterna anser du bär det främsta ansvaret när det gäller att skapa en relation mellan de inblandade parterna?

Kommentar: Alla förutom en pedagog ansåg att båda parterna bär ansvaret för att skapa en relation mellan de inblandade parterna.

Fråga 4. Vilka faktorer anser du är viktiga för att få ett fungerat samarbete med föräldrarna?

Kommentar: Båda skolor ansåg att förståelse och kommunikation var viktiga för att få ett fungerat samarbete. Sju pedagoger tyckte att ytterligare att gemenskap var viktigt. En av skolorna ansåg att språket var viktigt för att få ett fungerat samarbete.

Resultat av intervjuerna

Under det här kapitlet kommer intervjuerna sammanställas i olika underrubriker. Åtta klassföreståndaren och två förskollärare har deltagit i den här metoden. Resultatdelen kommer att skrivas i berättarform eftersom vi har sammanställt intervju svaren. Där det framkommer ”vi” är det pedagogerna eller klassföreståndarna. Förskola 1 är förskolan med den stora gruppen, och förskola 2 är den med den normala gruppen. Vi har skrivit ut benämningen förskola 1, förskola 2, skola 1 och skola 2 när svaren inte var likadana. Men där det endast står förskolor och skolor svarade dessa två skolor/förskolor likadant.

Daglig kontakt

Daglig kontakt skedde i både förskola 1 och förskola 2, daglig kontakt skedde vid lämning och hämtning. Men det kunde variera mellan barn till barn. Anledningen till att vissa barns föräldrar fick mer tid än andra berodde på att något barn hade någon slags sjukdom, eller svåra sociala hemförhållanden. Men de andra föräldrar som inte hade något barn med sjukdom eller svåra sociala hemförhållanden ställde några frågor varje dag som t.ex. har hon/han sovit bra? ätit bra? etc.

Barn med sjukdom

Förskolor

Det fanns barn på de olika förskolorna som hade sjukdom, sjukdom kunde vara diabetes, astma och allergi. Pedagogerna som fick ta hand om barn med diabetes fick journaler som de skulle fylla i, samt ha koll på barnets kost. Om barnet hade för högt värde fick pedagogerna ringa hem och be föräldrarna komma och hämta barnet. Vi frågade pedagogerna vad de fick för respons när de ringer hem och berättar att deras barn har för högt värde och måste hämtas. De berättade att det är olika, det finns några föräldrar som säger ”jag kommer och hämtar barnet när jag ska hämta honom/henne, jag kan inte komma tidigare”. Vissa kommer direkt och hämtar barnet. Föräldrar som inte kommer

direkt har vi svårare att hantera, eftersom vårt ansvar är att informera att värdet har gått för högt upp och ifall det händer något med barnet är det inte vårt ansvar. Men vissa föräldrar tar det väldigt enkelt och bryr sig inte att deras barn är i fara och tänker att det är vårt ansvar. Ibland uppstår det konflikt mellan sådana föräldrar som inte visar engagemang och inte kommer in vid påringning. Pedagogerna anser att det är väldigt svårt att hantera sådana föräldrar eftersom deras barn är i fara och föräldrarna förstår inte att det inte är deras ansvar om det händer någonting med barnet när de har ringt till föräldern och bett dem att hämta upp barnet.

Barn som har allergi håller vi ett extra öga på och har kontaktnummer till barnets läkare och föräldrar på kylskåpet så att det är lätt att nå dem ifall barnet får t.ex. någon allergiskchock. Dessa föräldrar har en daglig kontakt som de andra barnens föräldrar.

När vi får reda på om barnet har någon sorts sjukdom brukar vi kalla in föräldrarna till ett extra samtal då vi går igenom tillsammans för att skapa en tryggare miljö för barnet och går igenom vems ansvar är det när det händer något etc.

Skolor

Elever med diagnoser har elevassistent och har daglig kontakt med föräldrarna vid hämtning och lämning. Elever med andra sjukdomar har andra kontaktnummer som finns tillgängliga på ett enkelt sätt så att klassföreståndare eller ansvarig personal kan kontakta vid behov.

Barn med svårt hemförhållande

Förskolor

Barn med svårt sociala hemförhållanden kan vara ett känsligt ämne och vi som pedagoger är bra lyssnare. Men vi ger inte några förslag eller så, vi försöker alltid komma på en bra lösning för barnets trivsel. Så att barnet känner sig trygg i förskolan. Det händer ibland att vissa föräldrar har barnet varannan vecka och när de ska byta vecka sker bytet i förskolan. Då har de talat om det för oss att den här veckan är pappans och den här veckan är mammans. Pedagogerna anser att man har en annorlunda kontakt med de barns föräldrar som inte har svårt hemförhållande gentemot med dem som har det. De föräldrar som inte har några svåra hemförhållanden brukar vi inte ha någon djupgående kontakt med, det är mer ytligt.

Vissa gånger har barnet varit väldigt ledsen, det är svårt för oss pedagoger att hantera honom/henne eftersom vi har andra 20 barn att ta hand om. Om det blir någon sådan dag tar vi upp det med föräldern vid hämtning eller lämning. Vi säger även till dem att vi skulle uppskatta om ni berättar för oss om det har hänt något hemma som leder till att barnet kanske är ledset så att vi har det i baktanke och kan trösta honom/henne.

Skolor

I grundskolan har eleverna kontaktböcker som är en tillgång till den dagliga kontakten. Barn med svårt hemförhållande tar vi kontakt med deras föräldrar vid behov det kan ske

via telefon. Men vi ber föräldrarna att ta kontakt med oss om det är något vi borde veta och något som kan störa deras lärande och utveckling. Det gäller nästan alla elever, om de inte har skött sig eller om det har hänt någon stor grej i skolan kontaktar vi dem via telefon eller via kontaktböckerna. Hemförhållande kan variera mellan mycket, de kan bero på ekonomiska förutsättningar, psykiska hemförhållanden då en av föräldern t.ex. har en depression. De kan leda till att föräldern inte tar ansvaret hemma och låter istället det äldsta barnet ta ansvaret och ta hand om de yngre syskonen. Det finns många exemplar om hur hemförhållanden kan påverka elevens utveckling och lärande.

Föräldramöten

Förskola 1

Föräldramöten är inte så lyckade på den här förskolan, eftersom föräldrarna inte visar intresse för att komma på föräldramötet. Vi har testat väldigt många olika metoder för att locka in föräldrarna på mötena men det är väldigt få som visar intresse för sådana möten. Deras anledning till att de inte kan komma är varierande, som t.ex. de ska träna, ingen som kan passa barnen etc.

Under hösten brukar närvaron ligga runt 30 % och under våren ligger närvaron under 20 %. Det har hänt att vi har fått ställa in mötet för att det är för få som kommer. Under våra årsmöten brukar vi ta upp föräldramötet och diskuterar över hur vi kan väcka intressen hos föräldrarna. Vi har tänkt ha en vårfest där vi får en chans att lära känna föräldrarna med barnen som kanske leder till högre närvaro på föräldramöten.

Förskola 2

Här har vi i stor grad lyckats med föräldramöten, det har inte alltid varit så bra men det har förbättrats mycket under åren. Det beror mycket på barngruppen och dennes föräldrar. När det kommer in en ny barngrupp får vi nya chanser att skapa kontakt med föräldrarna, man lär sig av sina gamla misstag och försöker inte repetera dem.

Under alla dessa år har vi försökt att skapa relationer med föräldrarna men det är svårt varje gång. Men i år har vi haft det jättebra, på föräldramötet kom det mer än 80 % av föräldrar. Vi hade även den här gången fika som vi sålde för att få in pengar till utflykter.

Skola 1

Skola 1 har ett stort problem med föräldramöten, det är väldigt få föräldrar som är närvarande under dessa möten. När föräldramötet närmar sig skriver de i veckobrevet och skickar hem inbjudan, de har även erbjudit fika på egen bekostnad för att föräldrarna ska komma på mötet.

De hade även skrivit en inbjudan i varje elevs kontaktbok och förväntade sig att i år kanske de skulle komma fler föräldrar. Men det gjorde dem inte. Det kom sex föräldrar av 23 föräldrar. Efter mötet får vi skriva en sammanfattning och skicka hem till föräldrar som inte var närvarande. Vi frågade klassföreståndaren varför de tror att det är så här? Det

visste inte riktigt varför det är så här, men de ansåg att det kan bero på att det inte har någon daglig kontakt med dem, de kanske inte känner sig så engagerade i deras barns klass. Vi har funderat mycket på hur vi ska åtgärda problemet och vi tänker mycket på hur vi ska locka föräldrarna in till deras barns verksamhet. Kanske kan vi ha någon slags grillfest eller någon rolig aktivitet då föräldrar lär känna varandra och vill då komma till föräldramötet. Men just nu ser det inte ljus ut för föräldramötena.

Skola 2

Skola 2 har väldigt engagerade föräldrar, båda vårdnadshavare försöker komma på mötet. Ibland blir det svårt att komma båda två men en förälder kommer alltid. Vi har ca 90 % närvaro och våra föräldramöten blir väldigt lyckade. Vi brukar även sälja fika på föräldramöten för att samla in pengar till klasskassan så vi kan göra en utflykt innan skolavslutningen.

Vi brukar skicka ut inbjudan en månad innan datumet för föräldramötet och därefter har vi även en talong där föräldrarna kan skriva ner punkter de vill ta upp under föräldramötet. Vi ställde frågan till klassföreståndarna varför de tror att det kommer så många föräldrar på er möten? De svarade att de flesta föräldrar är vänner med varandra och att nästan alla bor granne med varandra. Så de påminner varandra och ser det som en aktivitet när de kommer till föräldramötet. Vi påminner även dem med att skicka hem en påminnelse om föräldramötet dagen innan mötet ska ske.

Utvecklingssamtal

Förskolor

I båda förskolor är föräldrarna mer engagerade när det kommer till utvecklingssamtal, eftersom de tycker att det är mer personligare när man talar om ens barn och berättar hur barnet har utvecklats under tiden. Det som är lite svårare med utvecklingssamtal är att få ihop tiderna, föräldrarna är inte så duktiga på att kompromissa. De tror att en tid som de säger kan vi, men då brukar vi säga att vi arbetar bara dessa timmar och vi har det väldigt fullt schema. Men efter att kommunicera och ha en dialog brukar man oftast kunna lösa det. De finns vissa föräldrar som inte närvarar vid utvecklingssamtalen och har avbokat flera gånger mötet. Då skickar vi hem en lapp med utvecklings- och lärandepunkter angående barnet.

Skola 1

Det finns enstaka föräldrar som man får springa efter väldigt mycket för att de ska komma på utvecklingssamtalet. Det kan bero på kommunikationssvårigheter alltså språket, men vi erbjuder dem tolk. Men det visar ändå inget intresse för utvecklingssamtalet. Vissa föräldrar får vi ringa till flera gånger för att få tillbaka IUP pappret. Det finns svårigheter här med men det är bättre än föräldramötet. Det finns endast några enstaka personer det är svårt med, de flesta kommer på den tiden man har angett och de tar med sig IUP- pappret. Det är väldigt intressant på utvecklingssamtalet, ibland pratar man lite fritt men oftast

håller vi oss till IUP mallen på grund av brist på tid. Ett utvecklingssamtal är både personligt men ändå opersonligt, eftersom man måste följa mallen. Det blir mer att man går igenom varje punkt och berättar bara hur eleven ligger till kunskapsmässigt och socialt. Föräldrarna talar väldigt lite på utvecklingssamtal som leder till envägskommunikation.

Skola 2

Här är det väldigt bra med utvecklingssamtal, vi brukar oftast skicka runt en tidtabell på olika tider på föräldramötet där föräldrar kan skriva in sitt barns namn under den tiden som passar dem. Det är ett väldigt smidigt sätt att boka tid med föräldrarna. De föräldrar som inte är närvarande kontaktar vi med hjälp av kontaktboken eller via telefon. Under utvecklingssamtalen talar vi fritt men har i åtanke IUP mallen. Men vi går inte igenom den punktvis eftersom vi anser att det inte blir en dialog mellan oss och föräldern. Vi anser det är viktigt att höra föräldern och att han/hon får fram det de vill få fram. Men efter mötet lämnar vi en kopia av IUP mallen som är ifylld. Oftast väcks inga frågor för att vi har talat om det som står på pappret.

Nätkontakt

Förskola 1

Förskola 1 använder sig av en hemsida som resterande kommunen också använder sig av. Den heter Hjärntorget, det är en sida som är ett band mellan hemmet och förskolan. Här brukar vi uppdatera med information och även laddar upp bilder från aktiviteter och utflykter som vi har gjort med barnen. Vi brukar oftast koppla aktiviteterna med läroplanen så föräldrarna vet lite om varför vi gör så som vi gör. Hjärntorget är väldigt bra som medel, eftersom vi har kommit varandra närmare. Att ladda upp och informera på hemsidan tar väldigt lite tid men det som är negativt med detta är att alla föräldrar inte har en vana att gå in på den hemsidan och läsa informationen. Så vi får sätta upp informationen i tamburen för de föräldrar som inte har läst informationen på hemsidan. Det är ett bra sätt att arbeta med men det kommer att ta tid att införa det helt i verksamheten.

Skola 1

Här använder vi oss av hemsidan Hjärntorget. En väldigt bra tillgång till att samarbeta med föräldrarna. Vi laddar upp bilder och information om event som ska ske i skolan och i klassen. Vi påminner dem i veckobrevet att gå in på hemsidan och se de som är nytt. Vi brukar även ladda upp veckobrevet på hemsidan.

Vi har fått väldigt positiv respons från föräldrarna om hemsidan, men för vissa föräldrar är det svårt med datorer

Telefonkontakt

Förskolor

Vid enstaka fall får vi samtal från föräldrar men vi ringer även föräldrar vid behov. Men den samarbetsformen är inte så vanlig här.

Skolor

Telefonkontakt i skolorna skedde vid enstaka händelser och då oftast i samband med snabb information.

Skriftlig information

Veckobrev/månadsbrev

Förskolor

Vi skickar ut månadsbrev varje månad där vi beskriver vad vi har gjort den här månaden och vad vi kommer att göra den kommande månaden. Vi sätter även upp ett månadsbrev på anslagstavlan så föräldrarna kan ta del av informationen.

Skolor

Vi skickar ut veckobrev till föräldrarna där vi berättar vad vi har gjort den här veckan och vad vi kommer att göra den kommande veckan. Vi skriver även vilka läxor som ska göras under veckan och vad vi har gjort i t.ex. matematik, svenska etc.

Kontaktbok

Förskolor

I dessa två förskolor fanns ingen kontaktbok som samarbetsform mellan hemmet och förskolan.

Skolor

Vi använder kontaktboken dagligen, vi tittar igenom den dagligen och skriver medelandet i den vid behov. Föräldrarna tittar i den dagligen och skriver i den vid behov. Detta samarbetsformen är väldigt lyckad och framgångsrik.

Sammanfattningsvis ser vi att vissa samarbetsformer skiljer sig mer eller mindre mellan skola och förskola. Daglig kontakt används oftare i förskolan än i skolan, i skolan används exempelvis klassråd, klassmöte och kontaktbok vilket inte existerar i förskolan. Kontaktdagar, utvecklingssamtal, föräldramöten och skriftlig information/telefonkontakt framkommer på både skolan och förskolan. Eftersom läroplanerna tar upp olika samarbetsformer i de olika verksamheterna är det helt naturligt att dessa skiljer sig åt.

Diskussion och slutsatser

Metoddiskussion

Eftersom vi inte kände föräldrarna vet vi inte om bortfallet av föräldrarna påverkade vårt resultat. Det kan vara möjligt att endast de föräldrar som tidigare har visat sitt engagemang och varit delaktiga i verksamheterna var de som svarade och återlämnade enkäterna.

Under studiens gång märkte vi att det fanns mycket tidigare forskning kring vårt ämne men tidsperspektiv ligger för långt bak i tiden. För att vissa delar skulle kännas relevanta t.ex. barnsynen, kunskapssynen. etc. Eftersom läroplanen har reviderats genom tiderna och medvetenheten kring barns lärande och utveckling har blivit större, förväntade vi oss som undersökare att det skulle finnas mer nyare och aktuella forskning kring samarbetet mellan hemmet och förskolan/skolan

Då det blev för stor urvalsgrupp räckte tiden knappt åt sammanställningen av resultaten. Efterhand anser vi att intervjuer gav ett mer rättvist svar än de anonyma enkätsvaren. Om tidsperioden skulle varit längre kunde man intervjuat föräldrarna för att få en rättvisare bild kring studien. Begränsningen av urvalsgrupperna var också en betydelse för vår studie då vi endast kunde utföra vår undersökning på två förskolor och två skolor som vi tidigare hade kontakt och kunskap om hur deras syn kring ämnet samarbete med föräldrarna.

Eftersom studien är undersökt i både förskolan och skolan har vi inte fördjupat oss i en verksamhet på grund av vår utbildnings inriktning då vi var intresserade av alla åldrar (0-9 år). Då man kan uppleva att vår studie är för bred på ett ytligt plan men för dessa fyra verksamheter har vi öppnat upp nya tankar kring ämnet och hur de kan arbeta vidare med föräldrasamverkan.

Resultatdiskussion

Under vår undersökningstid märkte vi att det fanns några skillnader på deras arbetssätt och hur deras samverkan med föräldrarna fungerade. Men det fanns väldigt många likheter mellan alla dessa parter. Vi kommer nu att analysera resultaten, vi kommer att dra likheter samt skillnader mellan alla dessa parter i alla samarbetsformer.

Det fanns både likheter och skillnader mellan den dagliga kontakten på dessa fyra förskolor och skolor. Under intervjuerna och enkätundersökningarna svarade de ganska lika, de hade likadan arbetssätt och båda förskolorna hade barn med sjukdomar. Det som skiljde sig åt var att det nästan inte fanns daglig kontakt med föräldern i skolan. Ju högre upp i åldrarna desto mindre daglig kontakt. Dagliga kontakten i skolan skedde via kontaktboken. I förskolan var det mycket mer vanligare med den dagliga kontakten vid hämtning och lämning.

Båda förskolor hade barn med diabetes, astma och allergier. Deras upplägg var likadan, de hade kontakt med läkaren och föräldern. De fick även skriva i journaler för att föräldern skulle få den information som föräldern har rätt till.

Föräldramötet såg vi tydliga skillnader på hur deras förhållande med föräldrarna var. Skola 1 hade väldigt stora problem kring föräldramötet eftersom föräldrarna inte kom på mötet och de visade inget intresse för mötet. De hade under flera år försökt locka föräldrarna till mötet men det gick inte så bra. De hade även erbjudit fika på egen bekostnad men bara fåtal föräldrar dök upp. En av anledningarna till detta var att de flesta föräldrar inte förstod det svenska språket. De hade även erbjudit dem tolk, men kom ändå inte.

Däremot skola 2 lyckades väldigt bra med föräldramötet, där fick dem chansen och sälja fika på föräldramötet som de sedan kunde använda till klassresan som skulle ske i slutet av maj. Det var en stor skillnad mellan dessa två skolor och deras arbetssätt skiljde sig inte åt så mycket. De båda skolorna arbetade på samma sätt, de informerade om föräldramötet lika många gånger. Vi tror att språket har en stor betydelse och gemenskapen med de andra föräldrarna.

De flesta elevers föräldrar på skola 2 bodde grannar med varandra som ledde till att de kände en tillhörighet till varandra och såg det som en aktivitet att gå till föräldramötet. Ca 90 % av föräldrarna närvarade på föräldramötet i skola 2 medan ca 20 % av föräldrarna närvarade i skola 1.

Både förskola och skola 2 ligger i en stadsdel som är välbärgat och verksamheterna ligger i anslutning till ett villaområde där de flesta av barnen och föräldrar bor. Förskola 1 och skola 1 finns i ett område där de flesta kommer från en annan härkomst än svensk. Boendeformen är hyreslägenheter.

Situationen såg likadan ut för förskola 1 som för skola 1, och det såg likadant ut för förskola 2 som för skola 2. Både förskola 1 och skola 1 ligger i samma område och barnens närmiljö är densamma. Förskola 2 och skola 2 ligger i samma område och barnens närmiljö är densamma.

Utvecklingssamtalet var väldigt viktigt på alla fyra ställen. Men på sättet de utförde och informerade om utvecklingssamtalet skiljde sig åt. Skola 2 och förskola 2 valde att informera om tiderna för utvecklingssamtalet på föräldramötet. De valde att skicka runt ett schema där de skulle skriva in tiderna som passade in för dem för att komma på utvecklingssamtalet. Medan skola 1 valde att skicka hem lappar till föräldrar med en tid som klassföreståndaren hade bestämt. Det var svårt för dem att kommunicera och komma fram med en tid som passade både föräldern och pedagogen. Det kan bero på samarbetsformen alltså kontaktboken på skolan. Eftersom det tog en lång tid innan de fick in lapparna att tiden passade bra för dem. Det var en väldigt stor process när man skulle planera in tiderna och utföra möten på tiden. Vissa föräldrar dök aldrig upp och informerade inte heller att de inte kunde närvara. Det fanns några enstaka föräldrar som man var tvungen att ”jaga”. Men andra de flesta föräldrar kom i tid och närvarade mötet. Det som skiljde sig åt från förskola 1 och skola 1 var att man kunde dagligen fråga föräldern vid antingen hämtning eller lämning om tiden passade dem och även påminna dem när mötet är. Det kan bli jobbigt för pedagogen att komma ihåg det varje gång hon eller han träffar föräldern, men det kan även bli jobbigt för föräldern att bli påmind hela tiden om utvecklingssamtalet.

Förskola 1 och skola 1 hade en hemsida som kallades för *Hjärntorget*, där de kunde ladda upp skriftlig information och andra dokument samt bilder. De gillade mycket den här samarbetsformen och den var väldigt framgångsrik. Förskola 2 och skolan 2 hade ingen nätkontakt med föräldrarna. Detta berodde på att i den kommunen som dessa verksamheter fanns använder man sig inte utav Hjärntorget som en nätbaserat samarbetsforum.

Alla fyra verksamheter använde sig av veckobrev eller månadsbrev. Skolan använde sig av veckobrev och skickade hem veckobrevet via barnet. De brukade skriva om vad de hade gjort under veckan och vad som kommer att göras i den kommande veckan.

Förskolorna använde sig av månadsbrev då de berättade i brevet vad för aktiviteter, teman etc. har utförts denna månad. De berättar även vad som kommer att göra under den kommande veckan. Det som skiljde sig mellan förskola och skola var att skolan skickade brev till föräldrarna varje vecka medan förskolan skickade hem brev en gång i månaden.

Kontaktboken var en samarbetsform i skolan, den här samarbetsformen fanns på båda skolorna. Men den fanns inte i förskolan eftersom i skolan skedde daglig kontakt via hämtning och lämning. Men i skolan är det mer sällan att föräldern hämtar och lämnar barnet. Den här samarbetsformen är väldigt lyckad i skolan. Man sparar tid men den här ”kommunikation” är inte så personlig och kräver väldigt mycket tid eftersom man inte får svar direkt.

Under undersökningsprocess har vi fått väldigt positiv respons för vårt ämnesval. Både pedagoger och föräldrar uppskattade vårt ämne och tyckte att det var ett viktigt och aktuellt ämne att diskutera. Många av föräldrarna och pedagogerna har poängterat att det är oerhört viktigt att upprätthålla och att skapa en fungerande relation mellan hemmet och förskola och hemmet och skola. Dessa parter vill även betona att hur svårt det är om inte kommunikationen däremellan fungerar. Under vår utbildning har vi blivit intresserade av frågan vad det gäller samverkan ute i de pedagogiska verksamheterna. Vi tycker att vi inte har fått så mycket information och kunskap kring ämnet föräldrasamverkan. Nu när vi nästan fått ihop vårt examensarbete tycker vi förståelsen mellan alla parter är oerhört viktiga för barnens utveckling och lärande. Som vi nämnt tidigare i litteraturgenomgången om den utvecklingsekologiska teorin så finns det fyra olika nivåer kring barnens miljöer där barnen befinner sig i. Mesonivån som innebär kopplingen mellan barnens viktigaste platser (hemmet och skolan) upplever vi är den nivå som vi anser berör vårt problem. Som vi nämnde i inledningen med bristfällig närvaro vid t.ex. föräldramöten där barnens viktigaste parter (föräldern och pedagogen) skall mötas.

Med hjälp av det här problemet ville vi komma åt varför det här problemet finns. Därför var vårt syfte med detta arbete att undersöka problemet utifrån båda parternas perspektiv. Vi ville även få fram vilka faktorer som låg bakom problematiken. Eftersom vi endast har undersökt vår forskning på fyra verksamheter kan vi inte generalisera svaren som ett faktum då det behövs en större vidareforskning kring ämnet.

Vi anser att både skolan och hemmet har idag ett ansvar för att tillsammans samarbeta för att barnet ska på bäst möjliga sätt utveckla sitt lärande och sin sociala förmåga.

Föräldrasamverkan i läroplanerna har ändrats genom tiderna. Idag kan vi se att engagemang och delaktighet är en betydelsefull del enligt styrdokumentet. För att verksamheterna skall utvecklas till en positiv miljö för barnens och elevens utveckling måste samarbetet fungera.

I vår enkätstudie fick vi fram att de flesta pedagoger och de flesta föräldrar är nöjda med varandras samarbete. Enligt resultatet tycker vi att pedagogerna uppfyller de krav som styrdokumentet står för vad det gäller att skapa förutsättningar för en välfungerad samverkan.

I våra enkätfrågor kunde svarspersonerna även fylla i under en kolumn; ”Vet ej/Ej relevant” då vi nu i efterhand när vi granskade våra svar förstod vi innebörden av ordens betydelse. Dessa ord är motsägelsefulla till varandra och vi känner att vi inte fullt ut kan lita på procentsatsen i denna kolumn. Då vi inte vet vad svarspersonerna menar när de fyllde i sitt svar i denna kolumn. Vi borde istället valt ett utav påståendena ”Vet ej eller Ej relevant” vid enkätundersökningen. Detta för att eventuella missförstånd inte ska förvirra svarspersonerna.

Vår uppfattning är att föräldrakontakten bör ha en stor och viktig del i arbetet, som pedagog måste vi se till att ha en väl fungerade relation och en kontinuerligt med barnens föräldrar för att få den bästa fungerande verksamhet. Många av svarspersonerna hade likadan uppfattning som oss. Vi såg många kopplingar mellan den refererande litteraturen med vår enkätundersökning och intervjuer. Förskolans pedagoger uttryckte att de dagligen använder sig utav den dagliga kontakten vid hämtning och lämning och att det har en stor betydelse i samverkan med barnen föräldrar. Inom skolans ramar bjuder pedagogen eller klassföreståndaren in föräldrarna till formella möten såsom föräldramöten och utvecklingssamtal.

Ivarsson Jansson (2001) tar upp att om föräldrar får möjlighet till att påverka barnens verksamhet, så visar och gör föräldrarna det med ett stort engagemang. Detta resulterade sig i vår undersökning då de flesta av föräldrarna som svarspersonerna ansåg att de kunde påverka barnens verksamhet. För att som förälder skall kunna få chans att kunna påverka sitt barns verksamhet måste föräldern få en chans att vara delaktig i verksamheten.

Litteraturen belyser hur viktigt det är att barnet ska känna sig trygg i verksamheten. Även intresse från föräldrar och delaktighet i sitt barns skolgång förklaras som viktig. Som vi nämner i inledningen anser vi att det är både föräldrarnas och pedagogernas ansvar för att barnen ska kunna utveckla sitt lärande och sin sociala kompetens. Resultaten från vår undersökning visade oss tydligt att både föräldrar och pedagogerna anser att det är både hemmet och förskolan och skolan som bär ansvaret för barnets utveckling. Dock fanns det enstaka föräldrar och pedagoger som ansåg att det var enbart förskolan och skolan som hade ansvaret för barnets utveckling i lärande.

Pedagogiska implikationer

Eftersom den här studien bygger på enbart fyra utvalda verksamheternas arbetssätt och förhållningssätt kring samarbetet mellan föräldrarna och pedagogerna. Gör detta att man endast kan använda sig av den här studien som en grund, för att sedan utveckla den vidare och välja t.ex. andra verksamheter. Man kan därför inte generalisera den. Studien har ett bra underlag för vidare forskning men som bör vidgas till ytterligare verksamheter så att forskningen lyfts upp till en högre nivå. Om man vill vidareutveckla den skulle vi rekommendera att fokusera på enbart förskolan eller skolan samarbete med hemmet.

Vi kan inte dra generella slutsatser eftersom den här undersökningen är en liten undersökning och utfördes på enbart fyra verksamheter. Men vi har fått en klar bild över hur föräldrarna känner sig kring ämnet och hur pedagogerna känner sig kring ämnet och arbetar med att skapa en trygghet för barnet. Vi fick ta del av både positiva samt negativa erfarenheter över hur samarbetsformerna fungerar ute i verkligheten. Det var väldigt intressant att ta del av det eftersom vi ansåg att alla arbetar utifrån samma sätt och får samma respons. Men dock så är det inte, i verkligheten får man ta del av både bra och dålig respons från föräldrarna.

Om inte föräldrarna och pedagogerna samverkar med varandra, kan det uppstå väldigt många konsekvenser för barnet. Eftersom barnet vill känna sig trygg och har rätt till att känna sig trygg måste dessa två parter kunna kommunicera med varandra om barnet har något problem. T.ex. om ett barn har lässvårigheter, och pedagogen upptäcker detta tidigt i förskolan kan hon med hjälp av föräldern diskutera och tillsammans komma fram till någon lösning. Barnet befinner sig i verksamheten ett flertal timmar om dagen, för att lösa problemet måste både hemmet och förskolan samarbeta. Det finns väldigt många problem som kan uppstå om dessa två parter inte samverkar med varandra. Det kan finnas olika faktorer som gör att det blir svårt att samverka med varandra men problemet går alltid att lösa. Med hjälp av att samarbeta med varandra kan man undvika onödiga problem som t.ex. missförstånd som ibland kan leda till konflikter. Brist på information kring barnets utveckling och lärande som kan leda till att barnet inte får hjälp i tid.

Avslutningsvis vill vi sammanfatta hela arbetet med några få ord. Vi anser att samverkan mellan föräldrar och pedagogerna bör finnas för att barnet skall känna välbefinnande och kunna utveckla sitt lärande och sin sociala kompetens. Därför anser vi, pedagoger och föräldrarna som har varit med i undersökning att både hemmet och förskolan och skolan har ansvar för att barnet ska känna sig trygg på båda platserna. Föräldrarna känner sitt barn väldigt väl och om vi som pedagoger vill uppfylla vår yrkesroll är det viktigt för oss att ha en fungerande relation och kommunikation med föräldern. Det finns många faktorer som påverkar relationen med föräldern, det kan vara hemförhållande, kulturella skillnader, språket etc. Men vi måste hitta en lösning på det, genom att försöka kommunicera med varandra med hjälp av tolk etc. Det är oerhört viktigt för oss som pedagoger att ta del av barnets erfarenheter, kultur osv. eftersom det blir lättare för oss att förstå barnet och barnets föräldrar. Det finns olika föräldragrupper man möter som pedagog. Föräldrarna är väldigt olika och de alla har olika bakgrunder när det gäller familjeliv, social och kulturell miljö. Därför är det viktigt att vara öppen och ha förståelse för föräldrarna, för det ingår i vår uppdrag och i vår

yrkesprofession. Vi tycker och känner att samverkan mellan pedagoger och föräldrar är oerhört viktigt. Vi tyckte det redan innan vi började skriva vårt examensarbete. Då vi känner att detta ämne är oerhört viktigt och relevant för vår yrkesroll. Vår kännedom och kunskap kring detta ämne har blivit vidare och att förstå betydelsen och förmågan att se begreppet samverkan mellan hemmet och förskolan och skolan har ökats. Som vi tidigare har nämnt kan man vidareforska kring detta ämne genom att undersöka en större urvalsgrupp och utföra undersökningen under en längre period för att få en än mer rättvisare bild och där båda parterna får göra sin röst hörd. Det skulle även varit mer intressant och djupgående om intervjuerna också handlade om vad föräldrarna har för åsikter kring samverkan. Samt att höra deras åsikt kring deras syn på samarbetet mellan dem och pedagogerna.

Referenslista

Litteratur

Esaiasson, m.fl. (2007). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, Stockholm: Norstedts juridik

Ferm, C. (1993). *Demokrati i praktiken. Handbok för lärare om samverkan med elever och föräldrar*. Stockholm: Runa förlag.

Flising, B. (1995). *Samverkan skola- skolbarnsomsorg*. Stockholm: Modin- Tryck.

Flising, L., Fredriksson, G. & Lund, K. (1996). *Föräldrakontakt: En bok om att skapa, behålla och utveckla ett gott föräldrasamarbete*. Stockholm: Informationsförlaget.

Gunnarsson, L. 1992. *Utvecklingsekologi och sociala nätverk*. Stockholm: Natur och kultur

Ivarson Jansson, E. (2001). *Relationen mellan hem – förskola: Intentioner och uppfattningar om förskolans uppgift att vara komplement till hemmet 1990-1995*. Umeå: Umeå universitets tryckeri.

Jensen, E & Jensen, H.(2008). *Professionellt föräldrasamarbete*. Stockholm: Liber AB

Johansson, G. & Wahlberg Orving, K. (1993). *Samarbete mellan hem och skola: Erfarenheter från elevers, föräldrars och lärares arbete*. Luleå: Högskolan i Luleås Tryckeri.

Nilsson, E. (1999). *Föräldrasamverkan i grundskolan: Varför samverkan och vilka former som används*. Linköping: Grundskolläraprogrammet vid Linköpings Universitet.

Publication Manual of the American Psychological Association (APA – manualen). (2009), Washington, D.C.: American Psychological Association.

Rahm, T. & Wall, G. (1990). *Föräldrasamtal i förskolan*. Lund: Studentlitteratur.

Skolverket (2010). *Läroplan för förskola, Lpfö98 reviderad*. Stockholm: Skolverket

Skolöverstyrelsen. (1962). *Läroplan för grundskolan 1962, allmän del*. Stockholm: Svenska Utbildningsförlaget Liber AB.

Skolöverstyrelsen. (1969). *Läroplan för grundskolan 1969, allmän del*. Stockholm: Svenska Utbildningsförlaget Liber AB.

Skolöverstyrelsen. (1981). *Läroplan för grundskolan 1980, allmän del*. Stockholm: Liber Utbildningsförlaget.

Sommer, D. (2009). *Barndomspsykologi*. Stockholm: Liber

Stukát, S. (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur

Ståhle, Y. (2000). *Föräldrainflytande i skolan- Behov eller politisk viljeyttring?* Stockholm: AWJ Kunskapsföretaget AB.

Elektroniska:

Hjärntorget (2012) Hämtad 2012-04-16 från www.hjarntorget.se

Skolverket (2012) Hämtad 2012-05-11 från www.skolverket.se

Unicef barnkonventionen (2012) Hämtad 2012-04-28 från www.unicef.se/barnkonventionen

Vetenskapsrådet, 2002 *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning* hämtade 2012-05-19 från http://www.vr.se/download/18.7f7bb63a11eb5b697f3800012802/forskningsetiska_principer_t_f_2002.pdf

Personlig:

Telefonsamtal med Lisbeth Flising 2012-05-18

Bilagor

Datum: 2012.04.XX

Bilaga A – föräldrarna på förskolan

Hej förälder!

Vi är två studenter, Lubna Ahmed och Maria Walfridsson som går på Göteborgs Universitet vår sista termin. Vi utbildar oss till förskollärare. I vår utbildning ingår det att skriva ett examensarbete på 15 hp (högskolepoäng) som kommer att pågå under ca åtta veckors tid. Vi kommer under dessa veckor att undersöka samverkan mellan hemmet och förskolan utifrån er föräldrarnas perspektiv samt pedagogernas perspektiv.

Det skulle vara till stor hjälp för oss om ni kunde hjälpa oss genom att svara på några enkätfrågor som vi bifogar med tillsammans i detta brev. Denna enkät är helt anonymiserad vilket innebär att du som förälder inte behöver känna dig utlämnad.

Vi kommer inte att nämna vilken förskola enkäterna utförs på och inte heller nämna någon enskild person i vårt examensarbete.

Vi har i samråd med förskolans personal valt att sätta upp detta brev ovan samtliga barns fack. Vi skulle vara tacksamma om ni tog med er brevet hem och i lugn och ro besvarade enkätfrågorna.

Eftersom vår tid för examensarbetet är begränsat är det önskvärt att få in enkätsvaren så snart som möjligt, dock senast den xx/x.

Vi vill tacka för er tid, medverkan och hjälp!

För ytterligare information kan ni kontakta oss på följande sätt:

Lubna Ahmed

Mobil: xxxx-xxxxxx alt xx@hotmail.com

Maria Walfridsson

Mobil: xxxx-xxxxxx alt xx@hotmail.com

Göteborgs Universitet, pedagogen april 2012

Barnen är vår framtid

Bilaga B – Brev till föräldrar på skolorna

Hej förälder!

Vi är två studenter, Lubna Ahmed och Maria Walfridsson som går på Göteborgs Universitet vår sista termin. Vi utbildar oss till förskollärare. I vår utbildning ingår det att skriva ett examensarbete på 15 Hp (högskolepoäng) som kommer att pågå under ca åtta veckors tid. Vi kommer under dessa veckor att undersöka samverkan mellan hemmet och skolan utifrån er föräldrarnas perspektiv samt pedagogernas perspektiv.

Det skulle vara till stor hjälp för oss om ni kunde hjälpa oss genom att svara på några enkätfrågor som vi bifogar med tillsammans i detta brev. Denna enkät är helt anonymiserad vilket innebär att du som förälder inte behöver känna dig utlämnad.

Vi kommer inte att nämna vilken skola enkäterna utförs på och inte heller nämna någon enskild person i vårt examensarbete.

Vi har i samråd med klassförståndaren valt att skicka med brevet och enkäten med ert barn. Vi skulle vara tacksamma om ni tog er tid och i lugn och ro besvarade enkätfrågorna.

Eftersom vår tid för examensarbetet är begränsat är det önskvärt att få in enkätsvaren så snart som möjligt, dock senast den xx/x.

Vi vill tacka för er tid, medverkan och hjälp!

För ytterligare information kan ni kontakta oss på följande sätt:

Lubna Ahmed

Mobil: xxxx-xxxxxx alt xx@hotmail.com

Maria Walfridsson

Mobil: xxxx-xxxxxx alt xx@hotmail.com

Göteborgs Universitet, pedagogen april 2012

Barnen är vår framtid

Bilaga C – Brev till pedagogerna på förskolorna

Hej pedagog!

Vi är två studenter, Lubna Ahmed och Maria Walfridsson som går på Göteborgs Universitet vår sista termin. Vi utbildar oss till förskollärare. I vår utbildning ingår det att skriva ett examensarbete på 15 Hp (högskolepoäng) som kommer att pågå under ca åtta veckors tid. Vi kommer under dessa veckor att undersöka samverkan mellan hemmet och förskolan utifrån er pedagogernas perspektiv samt föräldrarnas perspektiv.

Det skulle vara till stor hjälp för oss om ni kunde hjälpa oss genom att svara på några enkätfrågor och samtidigt bli intervjuade om era svar. Vi kommer inte att nämna vilken förskola enkäterna utförs på och inte heller nämna någon enskild person i vårt examensarbete.

Eftersom vår tid för examensarbetet är begränsat är det önskvärt att få in enkätsvaren så snart som möjligt, dock senast den xx/x. Vi kommer att utföra intervjuer på er förskola under vecka X.

Vi vill tacka för er tid, medverkan och hjälp!

För ytterligare information kan ni kontakta oss på följande sätt:

Lubna Ahmed

Mobil: xxxx-xxxxxx alt xx@hotmail.com

Maria Walfridsson

Mobil: xxxx-xxxxxx alt xx@hotmail.com

Göteborgs Universitet, pedagogen april 2012

Barnen är vår framtid

Bilaga D – Brev till klassföreståndaren på skolorna

Hej klassföreståndare!

Vi är två studenter, Lubna Ahmed och Maria Walfridsson som går på Göteborgs Universitet vår sista termin. Vi utbildar oss till förskollärare. I vår utbildning ingår det att skriva ett examensarbete på 15 Hp (högskolepoäng) som kommer att pågå under ca åtta veckors tid. Vi kommer under dessa veckor att undersöka samverkan mellan hemmet och skolan utifrån er pedagogernas perspektiv samt föräldrars perspektiv.

Det skulle vara till stor hjälp för oss om ni kunde hjälpa oss genom att svara på några enkätfrågor och samtidigt bli intervjuade om era svar. Vi kommer inte att nämna vilken skola enkäterna utförs på och inte heller nämna någon enskild person i vårt examensarbete.

Eftersom vår tid för examensarbetet är begränsat är det önskvärt att få in enkätsvaren så snart som möjligt, dock senast den xx/x. Vi kommer att utföra intervjuer på er skola under vecka X.

Vi vill tacka för er tid, medverkan och hjälp!

För ytterligare information kan ni kontakta oss på följande sätt:

Lubna Ahmed

Mobil: xxxx-xxxxxx alt xx@hotmail.com

Maria Walfridsson

Mobil: xxxx-xxxxxx alt xx@hotmail.com

Göteborgs Universitet, pedagogen april 2012

Barnen är vår framtid

Bilaga E- Enkätfrågor till pedagogerna/ klassföreståndare

Enkätfrågor till pedagogerna/ klassföreståndare

1. Vilka samarbetsformer använder du i er verksamhet?

- Utvecklingssamtal
- Daglig kontakt
- Telefonkontakt
- Veckobrev
- Föräldramöten
- Månadsbrev
- Internetkontakt
- Annat

Övrigt: _____

2. Hur tycker du att ditt samarbete med föräldragruppen fungerar?

- Fungerar mycket bra
- Fungerar ganska bra
- Fungerar ganska dåligt
- Fungerar mycket dåligt

Ej relevant för mig/ Vet ej

Övrigt: _____

3. Vilka faktorer anser du är viktiga för att få ett fungerat samarbete med föräldrarna?

Ditt svar:

4. Vem av parterna anser du bär det främsta ansvaret när det gäller att skapa en relation mellan de inblandade parterna?

Förskolan/skolan

Hemmet

Både parterna bär lika ansvar

Övrigt: _____

Bilaga F- Intervjufrågor till pedagogerna/ klassföreståndaren

Intervjufrågor till pedagogerna/ klassföreståndaren

- Hur använder ni er av den specifika samarbetsformen?

- Vilka för- och nackdelar finns det med samarbetsformen?

- Vilka faktorer tror ni påverkar samverkan mellan er och hemmet?

Bilaga G – Enkätfrågor till föräldrar

Enkätfrågor till dig som förälder

1a) Kan du som förälder påverka den pedagogiska verksamheten?

- Ja
- Nej
- Ej relevant/Vet ej

1b) I så fall i vilket sammanhang:

- Föräldramöte
- Utvecklingssamtal
- Daglig kontakt

Annat: _____

2) Hur ser du på relationen mellan dig och ditt barns pedagog/klassföreståndare?

- Fungerar mycket bra
- Fungerar ganska bra
- Fungerar mycket dåligt
- Fungerar ganska dåligt

Ej relevant/ vet ej

3) Hur tycker du att ditt nuvarande samarbete med pedagogerna/klassföreståndaren är?

Mycket bra

Ganska bra

Mycket dåligt

Ganska dåligt

Ej relevant/ vet ej

4) Vem av parterna anser du bär det främsta ansvaret när det gäller att skapa en relation mellan de inblandade parterna?

Förskolan/skolan

Hemmet

Både parterna bär lika ansvar

5) Känner du någon tillhörighet med de andra föräldrarna i ditt barns barngrupp?

Ja

Nej

Ej relevant/ vet ej

Tack för att du besvarade frågorna! 😊

